ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ 80 Գրշ.
ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽԵՍԸՆ ՄԵԾ Վ.ԲԱՑ
20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մեծ. ի հաշուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درعليه ده غلطه ده اره ولك غزته سى اداره خانه سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
(ՔԷՖԱԼԷԹ) (*)

Երաշխաւորութեան մասին օրինական տրամադրութիւնները ամէնէն աւելի կարեւորները են և անհրաժեշտ է որ իւրաքանչիւրը անոնց լաւ մը գիտնայ զանոնք։ Ո՛վ մեր մէջէն իր մէկ ազգականին կամ բարեկամին երաշխաւոր եղած չէ։ Բայց քանի՞սներ ճշդիւ գիտցած են իրենց տուած երաշխաւորութեան օրինական արժէքն ու հետեւանքները։ Շատեր կը խորհին որ երաշխաւոր ըլլալ չատ պզտի բան մըն է, խաթեր համար գործ մը, որով դիւրին ու հաճելի ծառայութիւն մը կը մատուցանեա բարեկամիդ, առանց ոսպագայ ո եւ է անպատեհութեան։ Բանի՛ քանիներ սակայն, այնքան պարզամտութեամբ երաշխաւոր ըլլալէ վերջ, օր մըն ալ յանկարծակիի եկած են, այդ երաշխաւորութեան իրենց համար ունեցած աղետալի հետեւանքները տեսնելով։ Քիչե՞ր արդեօք աղքատացած կամ նոյն իսկ մնանկացած փճացած են երաշխաւոր եղած ըլլալուն կամ լաւ եւս է ըսել, երաշխաւորութեան ինչ ըլլալը չի գիտնալուն, անոր մասին հաղիւ վեր ի վերոյ գաղափար մը ունենալնուն համար։

Երաշխաւորութիւնը (քէֆալէթ, cautionnement) ուրիշի մը պարտքին վճարումը ստանձնել է։ Երաշխաւոր (քէֆիլ, caution, garant) ըլլա՝ ուրիշի մը պարտքը իր անձնական պարտքը ընել ըսել է։ Ո՛վոր բանի մը երաշխաւոր կ'ըլլայ, այդ բանին ուղղակի ինքը պարտական եղած կ'ըլլայ։ Անէն պարտք (dette) և պարտականութիւն (obligation) կարելի է երաշխաւորել. այսպէս հնչուն դրամի պարտք մը, տան մը չինութիւնը, պատկերի մը նկարումը, տեղ մը երթալու կամ չերթալու, գործ մը տեսնելու կամ չի տեսնելու յանձնառութիւնը եւայն։

Կայ նաև անձնական երաշխաւորութիւն (քէֆալէթը չախսիյէ կամ պիլ նէֆս) որու մասին հոս չենք ուզեր ծանրանալ, աւելի պատշաճ օրինաց մաս կազմելուն։

Երաշխաւորութեան ամէնէն գործնական ձեւն է հնչուն պարտքի երաշխաւորութիւնը, որ ատեն երաշխաւորը յանձնառած կ'ըլլայ ի հարկին ինք վճարել այդ պարտքը։ Երբ ոչ-հնչուն պարտք մը, այսինքն այսինչ բանը ընելու կամ չընելու պարտականութիւն մը երաշխաւորուած է, այն ատեն երաշխաւորը կը վճարէ սովորաբար, այդ պարտականութեան չի կատարուելովը առնելիքներուն կրած վնասը. այսպէս Ա. յանձն առած է Բ.ի տուն մը չնորել և Գ. երաշխաւոր եղած է այդ չնորհութեան։ Երբ Ա. տունը չշնորհէ, Գ. կը ստիպուի Բ.ի վճարել՝ տունին չշնորհուելուն պատճառաւ անոր կրած վնասը։ Տարբեր բան է սակայն, եթէ Գ. նոյն իսկ տունը չնորհելու երաշխաւորեր է յայտնապէս, որ ատեն, Ա.ին չշնորհելովը, ինք կը ստիպուի չնորհել զայն։

Կարելի է երաշխաւորել չէ թէ միայն ներկայ պարտք մը կամ պարտականութիւն մը, այլ և ապագայ, տակաւին գոյութիւն չունեցող պարտք մը կամ պարտականութիւն մը. ինչպէս, այսինչին ծախիլիք ապրանքներուն երաշխաւոր ըլլալ, կամ այսինչին ունենալիք պարտքերուն երաշխաւոր ըլլալ։ Ներկայ և ապագայ պարտքերու երաշխաւորութիւնները իրարմէ անով միայն կը տարբերին որ երբ երաշխաւորածը ներկայ պարտք մըն է, երաշխաւորը այլ եւս չի կրնար ետ առնել երաշխաւորութիւնը, մինչդեռ ապագայ պարտքի մը երաշխաւորութենէն կարելի է հրաժարիլ մինչեւ երաշխաւորեալ պարտքին գոյութիւն ստանալը. եթէ մինչեւ պարտքին գոյութիւն ստանալը՝ երաշխաւորութիւնը ետ առնուած չէ, այլ եւս չառնուիր։

Պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնը վաւերական ըլլալու համար, պէտք է որ նախ այդ պարտքը կամ պարտականութիւնը վաւերական եղած ըլլայ. այսպէս, օրէնքի, բարոյականի, հանրային բարօրութեան (ordre public) հակառակ եղող պարտքերու կամ պարտականութիւններու երաշխաւորութիւնները անվաւեր են, չեղեալ կը նկատուին։ Նոյնպէս չեղեալ կը նկատուին բռնութեան, խաբէութեան կամ սխալանաց իբր հետեւանք ինքնուած պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնները։

Երաշխաւորութիւնը երաշխաւորեալ պարտքէն կամ պարտականութենէն աւելի մեծ չի կրնար ըլլալ. այսպէս, եթէ պարտքը 50 ոսկի էր, երաշխաւորութիւնը 50 ոսկիէ աւելի չի կրնար ըլլալ։ եթէ պարտականութիւնը խանութ մը չինել էր, երաշխաւորութիւնը տուն մը չինելու համար չի կրնար ըլլալ։ Առաջին պարագային մէջ՝ աւելի եղող մասը չեղեալ կը նկատուի, իսկ երկրորդ պարագային մէջ երաշխաւորութիւն չկայ բնաւ։ Երաշխաւորութիւնը կրնայ սակայն մասնակի ըլլալ. այսինքն կարելի է պարտքին կամ պարտականութեան մէկ մասը միայն երաշխաւորել. այսպէս՝ 50 ոսկի պարտքին քառորդը, կէսը կամ սաչարը երաշխաւորել. չինութիւնի տան մը միայն պատերուն չինութիւնը կամ առաստաղներուն չինութիւնը եւայն երաշխաւորել։

Երաշխաւորութիւնը կրնայ պայմանաժամաւոր (վաստէլի, à terme) կամ անպայմանաժամ (վաստէսիզ, sans terme), պայմանաւոր (մուգայեմա, conditionnelle) կամ անպայման (sans condition) ըլլալ։ Երաշխաւորութիւնը պայմանաժամաւոր է, կ'ըսուի, երբ երաշխաւորը երաշխաւորութեան թուականէն սաչափ տարի ետքը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։ Երաշխաւորութիւնը ի հարկէ պայմանաժամաւոր կ'ըլլայ՝ եթէ երաշխաւորեալ պարտքը կամ պարտականութիւնը պայմանաժամաւոր է արդէն։ Բայց պայմանաժամ չունեցող պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնն ալ կրնայ պայմանաժամաւոր ըլլալ, զոր օրինակ այսօր վճարելի պարտքի մը 15 օրուան պայմանաժամով երաշխաւոր առնել, որով, եթէ բուն պարտատէրը վճարում չընէ այսօր, երաշխաւորը 15 օր վերջը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։

Երաշխաւորութիւնը անպայման է, կ'ըսուի, եթէ պարտքը կամ պարտականութիւնը գտնուած վիճակին մէջ երաշխաւորուած է, առանց զայն ո եւ է պայմանի մը ստորադասելու. ինչպէս,— այսինչին ունեցած սաչափ ոսկի պարտքին երաշխաւոր եմ. այդ պարագային երաշխաւորը բուն պարտականին յար և նման պարտական կ'ըլլայ։ Երաշխաւորութիւնը կարելի է պայմանաւոր ընել, այսինքն երաշխաւոր ըլլալ կարգ մը պայմաններով, ինչպէս, այսինչին սաչափ պարտքը կ'երաշխաւորեմ, պայմանաւ որ անոր վճարելու անկարող ըլլալը ապացուցուելէն վերջ միայն վճարելու բռնադատուիմ։ Կամ, այսինչին սա թուականէն սկսեալ ունենալիք պարտքերուն երաշխաւոր եմ, եթէ այսինչը մինչեւ այդ թուականը սը-նանկանայ կամ մեռնի, եւայլն։ Պայմանաժամաւոր և պայմանաւոր երաշխաւորութեանց մէջ ո՛չ պայմանաժամին լրանալէն, ո՛չ ալ պայմանին տեղի ունենալէն առաջ կարելի է բռնադատուել երաշխաւորը։

Ամէն ոք երաշխաւոր չի կրնար ըլլալ. երաշխաւոր կարենալ ըլլալու համար, խելահաս (ագիլ) և չափահաս (պալիղ) ըլլալու է. երաշխաւորել ուզուած պարտքը կամ պարտականութիւնը կատարելու օրինական կարողութիւնը (էհլիյէթ, capacité légale) ունենալու է։ Օրինական կարողութեան մասին յաջորդով պիտի խօսինք ընդարձակօրէն. առ այժմ անցողաբար ըսենք, որ գլխաւորաբար խելագարները (մէնտուն, déments) զառամեալները (մաքուհ, imbéciles) և անչափահասները (սաղիր, mineurs) իբր օրինական կարողութենէ զուրկ՝ չեն կրնար երաշխաւոր ըլլալ. ասոնց երաշխաւորութիւնը չեղեալ կը նկատուի։

Աւելորդ է ըսել, որ ասոր հակառակ, կարելի է երաշխաւորել օրինապէս անկարողներու պարտքերն ու պարտականութիւնները. երաշխաւորութիւնը կ'առնուի իբր վճարման ապահովութիւն և ամէնէն աւելի այս անկարողներու յանձնառութիւններն են որ ապահովուելու պէտք ունին։

Երաշխաւոր մը օրինական կարողութիւն ունենալէ զատ, պէտք է երաշխաւորած պարտքը կարենալ վճարելու չափ նիւթական կարողութիւն ալ ունենայ, ապա թէ ոչ ասած երաշխաւորութիւնը բանի մը չի պիտի ծառայէր։

Երբ երաշխաւորը օրինական կարողութիւնը և կամ նիւթական կարողութիւնը կորսնցնէ, առնելիքները կրնայ նոր երաշխաւոր մը պահանջել տալիքներէն։

Երաշխաւորի մը երաշխաւոր ըլլալ կարելի է (քէֆիլ իւլ քէֆիլ, certificateur de caution)։ Նոյնպէս կարելի է նոյն պարտքին կամ պարտականութեան համար մէկէ աւելի երաշխաւորներ առնել. սոյն պարագային պէտք է զանազանել, կամ այս մէկէ աւելի երաշխաւորները երաշխաւորեալ պարտքը մէջերնին բաժնելով, իւրաքանչիւրը իրեն ինկած բաժինին միայն երաշխաւոր եղած է. ինչպէս, 5 հոգի 500 ոսկի պարտք երաշխաւորած են, իւրաքանչիւրը 100 ոսկիի, որ ատեն ասոնցմէ իւրաքանչիւրը 100 ոսկիի համար միայն կրնայ պարտական նկատուիլ ու բռնադատուիլ. կամ այդ մէկէ աւելի երաշխաւորները ամբողջ պարտքը առնձին և հաւաքաբար (personnellement et solidairement, քէֆալէթը միհէթէսիլիյ) երաշխաւորած են, որ ատեն ասոնցմէ իւրաքանչիւրը թէ՛ առանձինն առանձինն և թէ՛ հաւաքաբար կրնան երաշխաւորեալ ամբողջ պարտքը վճարելու բռնադատուիլ, որով եթէ 5 հոգի 500 ոսկի պարտք առանձինն և հաւաքաբար երաշխաւորած են, 500 ոսկի առնելիքին տէրը պիտի կրնայ այդ գումարը պահանջել իր հինգ երաշխաւորներուն ամէնէն զատ զատ, կամ ամէնէն մէկանց։ Երաշխաւորութեան այս ձեւը ամէնէն ապահովն է և գրեթէ բոլոր կարեւոր առնելիքները այս եղանակու կ'երաշխաւորուին։

Երբ երաշխաւորեալ պարտքին կամ պարտականութեան պայմանաժամը լրանայ (եթէ պայմանաժամաւոր էր) կամ պայմանը տեղի ունենայ (եթէ պայմանաւոր էր) այն ատեն առնելիքները կրնայ ըստ հաճոյս կամ բուն պարտականին և կամ երաշխաւորին դիմելով վճարում պահանջել։ Սակայն, ինչպէս վերեւ բացատրեցինք, եթէ պայման դրուած է որ երաշխաւորը, բուն պարտականին վճարելու անկարող ըլլալը հաստատուելէն վերջ միայն կարենայ բռնադատուիլ, սոյն պարագային առնելիքները պարտաւոր է նախ բուն պարտականին դիմել, անոր դէմ դատ բանալ, և օրինական ամէն միջոցի դիմելով վճարում ստանալ, և չի կրցած ատենը միայն պրայեարին օգնիլն բռնել։

Երբ երաշխաւորէ մը երաշխաւորուած պարտքին վճարումը պահանջուի ըստ օրինի, անիկա չի կրնար ո՛չ մէկ կերպով, ոչ մէկ առարկութեամբ վճարելէ ազատիլ. և եթէ մերժէ վճարել, իրեն դէմ կը կատարուին պարտքը չի վճարողի մը դէմ կատարելի բոլոր օրինական գործողութիւնները. բողոքագիր (բուֆիյսթօ), դատավարութիւն, ինչքերը արգելքի տակ առնել (հանդ), մանաւանդ պահանջել, եւայլն։

Երբ երաշխաւորը հարկադրուի վճարել, իրաւունք ունի բուն պարտականէն ետ պահանջել ըրած վճարումը և յարակից ծախքերը։ Երաշխաւորութեան մէջ տիրող սկզբունքն է որ երաշխաւորը երաշխաւորութեան երեսէն ո՛չ բան մը չտնի և ոչ ալ բան մը կորսնցնէ։ Հետեւապէս երաշխաւորը իրաւունք ունի պարտականէն ետ պահանջելու իր մայր պարտքը վճարած գումարը, անոր ծախսերը և ըրած բոլոր ծախքերը (դատավարութեան եւայլն)։ Ասոր փոխարէն եթէ առնելիքներուն հետ իրաւախոհ (սուլիհ) ըլլալով բուն պարտքին պակասով վերջացուց խնդիրը, ոչ թէ բուն պարտքը այլ իրաւախոհութեամբ վճարածը միայն կրնայ պարտականէն ետ պահանջել. այսպէս, եթէ պարտքը 100 ոսկի էր և ինք 70 ոսկիով իրաւախոհ եղաւ, պարտականէն 70 ոսկի և ըրած բացառիկ ծախքերը (եթէ կայ) միայն կրնայ պահանջել և ո՛չ թէ 100 ոսկի։ Աւելորդ է ըսել որ եթէ բուն պարտականը վճարելու անկարող է, երաշխաւորը երաշխաւորութեան երեսէն ազատած կ'ըլլայ, իբր մայր պարտք, առկոս և յարակից ծախք, ըրած բոլոր վճարումները։

Երբ երաշխաւորները մէկէ աւելի են, այն ատեն, ինչպէս վերը ըսինք, անոնք կամ հաւաքաբար (solidairement) երաշխաւորած են ամբողջ պարտքը և կամ իւրաքանչիւրը իրեն ինկած բաժինը միայն (disjointement) երաշխաւորած է։ Երկրորդ պարագային մէջ, իւրաքանչիւր երաշխաւոր իր երաշխաւորած մասին համար միայն կրնայ բռնադատուիլ առնելիքներուն կողմէ. և եթէ հարկադրուի վճարել, վճարածը տոկոսով, ծախքերով եւայլն ետ կը պահանջէ պարտականէն. այս կարգի երաշխաւորները իրարու հետ ո՛չ մէկ յարաբերութիւն ունին։ Իսկ առաջին պարագային մէջ ուր երաշխաւորները հաւաքաբար երաշխաւորած են, առնելիքները կրնայ երաշխաւորներէն իւրաքանչիւրը բռնադատել պարտքը ամբողջ վճարելու։ Այս կերպով երբ հաւաքական երաշխաւորներէն մէկը ստիպուի վճարել, իրեն հանդէպ պատասխանատու կ'ունենայ նախ բուն պարտականը և յետոյ միւս երաշխաւորները։ Բուն պարտականէն կրնայ ամէն պարագայի մէջ ետ պահանջել կատարած վճարումը տոկոսով, ծախքերով եւայլն. իսկ միւս երաշխաւորներէն կրնայ պահանջել միայն անոնց իւրաքանչիւրին ինկած բաժինը. այսպէս, ենթադրենք որ Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. 500 ոսկի հաւաքաբար երաշխաւորած ըլլան և Ա. վճարած ըլլայ զայն ամբողջ։ Ա. պիտի կրնայ նախ բուն պարտականէն 500 ոսկին տոկոսով և այլն պահանջել և կամ անկէ միայն իր բաժինը 100 ոսկի պահանջել և Բ.էն Գ.էն Դ.էն Ե.էն իրենց բաժինները 100ական ոսկի պահանջել։

Հաւաքաբար երաշխաւորուած պարտք մը անբաժանելի (indivisible) է առնելիքներին հանդէպ, այնպէս որ երաշխաւորներուն իւրաքանչիւրը կրնայ առնելիքներուն կողմէ բռնադատուիլ պարտքը ամբողջ վճարելու. իսկ բաժանելի (divisible) է երաշխաւորներուն մէջեւ, այնպէս որ երաշխաւոր մը չի կրնար ուրիշ երաշխաւորի մը կողմէ իրեն բաժին ինկած պարտքի մասէն առելի վճարելու բռնադատուիլ։

Երաշխաւոր մը հաւաքաբար երաշխաւորուած պարտք մը վճարելէ վերջ, միւս երաշխաւորներէն անոնց ինկած բաժինը կարենալ պահանջելու համար, պէտք է որ վճարումը կատարած ըլլայ առնելիքներին կողմէ սահմանուած ատեն և ոչ ինք իր կողմէ, առանց սահմանի։ Նաեւ պէտք է որ կատարած վճարումը օգտակար եղած ըլլայ. եթէ պարտքը ո եւ է պատճառաւ մը արդէն մարած էր և երաշխաւորը զայն աւելորդ տեղը վճարեր է, չի կրնար միւս երաշխաւորներէն իրենց պարտքի բաժինը պահանջել, քանի որ պարտքը արդէն մարած ըլլալով, միւս երաշխաւորները չի պիտի կրնային բռնադատուիլ վճարելու, որով վճարող երաշխաւորին կատարած վճարումը օգտակարութիւն մը ունեցած չէ։

Երաշխաւորութիւնը վերջ կը գտնէ երկու եղանակու, կամ պարտքին ջնջմամբ և կամ երաշխաւորին ազատ կացութիւնով։ Առաջին պարագային՝ պարտքը գոյութիւն ունենալէ դադրելով, երաշխաւորութիւնն ալ այլ եւս գոյութիւն պատճառ մը չունենար։ Երկրորդ պարագային մէջ կրնայ ըլլալ որ առնելիքները ազատ կացութեամբ երաշխաւորը, որ ատեն պարտքը կը մնայ թէեւ, բայց առանց երաշխաւորութեան։

Պարտք մը կրնայ ջնջուիլ վճարմամբ, նուիրմամբ, հաշուանցութեամբ, փոխանակութեամբ, ժամանցումով եւայլն։ Երաշխաւորութիւնը վերջ կը գտնէ նաեւ երաշխաւորի և առնելիքներուն յատուկ թիւններն նոյն անձին վրայ կեդրոնանալով. ինչպէս, Գ.ի Բ.ի Ա.էն ունեցած պահանջքը երաշխաւորելու է և Բ.ի մահուամբ անոր ժառանգորդ է եղեր։

ԱՐՄԵՆԱԿ ԻՆՃԻԼԵԱՆ
(Փաստաբան)

(*) Մէջէլլէ յօդուած 612-672։

ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ
ՀԻՆ ԱՌՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ասոնք որ այցելած են Թուրքիոյ զանազան մասերը, գիտեն թէ բժշկական հին սովորութիւնները և դարմանման եղանակները բժիշկներէն աւելի գործ կը տեսնեն։ Թէեւ չատ մը տեղերու համար կ'ըսուի թէ բժիշկները փոքրաթիւ են, սակայն ասիրիչները, ասիները, հօրմէն զանկին փոխանցուած բժշկութեամբ զբաղողները, գտնուած մէկ քանի բուն իսկ բը-ժիշկներէն աւելի գրաղում ունին, և ասոնց խորհուրդ խնամութիւնը ու միայն ապրուստ պարտականող գեղարմանները մըրցում կը կատարեն։ Ցաւալի բան մըն է տեսնել մարդիկ որոնք ցաւերու ու հիւանդութեան տակ կը հեծեն, բայց այդ տարաբաղդներուն իրենց դարմանն ենթակայ եղած տառապանքները տեսնելը աւելի անարկու է, որովհետեւ չատ անգամ հիւանդութենէն աւելի տանջանք մը կը կրէ դարմանման եղանակը։ Արդարեւ բնութիւնը թէեւ յաճախ բուն իսկ հիւանդութեանց դէմ կը մաքառի ու ինքզինքը կը պաշտպանէ, սակայն դարմանումի վերոգրեալ ոգիտակն եղանակներուն դիմադրելու անկարող է, որով չատերը զոհ կ'երթան դարմանումի հիմարուրց սովորութեանց։ Նպատակ ունինք դարմանումի այդ սովորութեանց և եղանակներուն մէկ քանին դիտելով, անոնց իսկութիւնը երեւան հանել և ժողովրդը զգուշացնել այդ ոգիութեանց դէմ։

Ա. Ծննդաբերութիւն.— Ծննդաբեր կնոջ մը սենեակին նկարագրութիւնը պէտք եղածին պէս ընել հոս անյարմար է։ Այդ պաշտօնը 50-60 տարեկանէն աւելի կիներու յանձնուած է։ Ասոնք ոչ միայն այդ մէջտեղի տեղի ունեցած դժբաղդ պարագաներու դիմադրելու հմտութիւնը չունին, այլ նոյն իսկ մանրութեան պահանջմանց մասին ալ բոլորովին ոգէա են։ Իբրեւ ծննդաբեր կնոջ քաշած ցաւերը բաւական չըլլային, այդ պառաւները կարգ մը աւելորդ տանջանքներ ալ իրենք կ'աւելցնեն։ Ասոնց ձեռքերը և գործածած ամանները ու լաթերը մաքուր չըլլալով, պատճառ կ'ըլլան միքրոպներու ներածման և ծնողաբեր կանանց յատուկ ժամատանդի տակաւին հիւանդութեան երեւան գալուն։ Գէթ քիչ մը ջուր խմցնելով խեղճ կնոջ տարապայման ծարաւը չեն յագեցներ։ Կինը թէեւ «իր զաւակը ցաւով ծնելու» բնական օրէնքին տակ կը գտնուի, սակայն «առանց ջուրի, անտանելի ծարաւով մը այրելու» համար պատճառ մը չկայ։ Ցարաբաղդ կիներ երբ զաւակ ծնին, օրերով ծարաւ մնալու կը դատապարտուին։ Ի՞նչու, վասն զի նախապաշարում մը կայ թէ ծննդաբեր կնոջ ջուր խմցնելու չէ։ Ի՞նչ տեսակ վնաս կայ. ոչ ոք դիտէ և ոչ ոք կը հարցընէ։ Իրականին մէջ եթէ ընելիք բան մը կայ, այն ալ ծննդաբեր կիներուն ջուր տալն է։ Մեծաքանակ արիւն ու քրտինք սպառած, քաշած ցաւերէն ուժասպառ մնացած և անչափ ծարաւի մը ենթարկուած կնոջ մը, կորսնցուցած արիւնին տեղը լցնելու, արեան չրջանը զօրացնելու, մարմինը զովացնելու և վերստին ոյժ տալու համար ջուրէն աւելի լաւ ի՞նչ կրնայ տրուիլ։ Ո՛րքան կիներ կան որ ծննդաբերելէ, կամ այնինչին ունենալիք պարտքերուն երաշխաւոր ըլլալ։ Ներկայ և ապագայ պարտքերու երաշխաւորութիւնները իրարմէ անով միայն կը տարբերին որ երբ երաշխաւորածը ներկայ պարտք մըն է, երաշխաւորը այլ եւս չի կրնար ետ առնել երաշխաւորութիւնը, մինչդեռ ապագայ պարտքի մը երաշխաւորութենէն կարելի է հրաժարիլ մինչեւ երաշխաւորեալ պարտքին գոյութիւն ստանալը. եթէ մինչեւ պարտքին գոյութիւն ստանալը՝ երաշխաւորութիւնը ետ առնուած չէ, այլ եւս չառնուիր։

Պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնը վաւերական ըլլալու համար, պէտք է որ նախ այդ պարտքը կամ պարտականութիւնը վաւերական եղած ըլլայ. այսպէս, օրէնքի, բարոյականի, հանրային բարօրութեան (ordre public) հակառակ եղող պարտքերու կամ պարտականութիւններու երաշխաւորութիւնները անվաւեր են, չեղեալ կը նկատուին։ Նոյնպէս չեղեալ կը նկատուին բռնութեան, խաբէութեան կամ սխալանաց իբր հետեւանք ինքնուած պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնները։

Երաշխաւորութիւնը երաշխաւորեալ պարտքէն կամ պարտականութենէն աւելի մեծ չի կրնար ըլլալ. այսպէս, եթէ պարտքը 50 ոսկի էր, երաշխաւորութիւնը 50 ոսկիէ աւելի չի կրնար ըլլալ. եթէ պարտականութիւնը խանութ մը չինել էր, երաշխաւորութիւնը տուն մը չինելու համար չի կրնար ըլլալ։ Առաջին պարագային մէջ՝ աւելի եղող մասը չեղեալ կը նկատուի, իսկ երկրորդ պարագային մէջ երաշխաւորութիւն չկայ բնաւ։ Երաշխաւորութիւնը կրնայ սակայն մասնակի ըլլալ. այսինքն կարելի է պարտքին կամ պարտականութեան մէկ մասը միայն երաշխաւորել. այսպէս՝ 50 ոսկի պարտքին քառորդը, կէսը կամ սաչարը երաշխաւորել. չինութիւնի տան մը միայն պատերուն չինութիւնը կամ առաստաղներուն չինութիւնը եւայլն երաշխաւորել։

Երաշխաւորութիւնը կրնայ պայմանաժամաւոր (վաստէլի, à terme) կամ անպայմանաժամ (վաստէսիզ, sans terme), պայմանաւոր (մուգայեմա, conditionnelle) կամ անպայման (sans condition) ըլլալ։ Երաշխաւորութիւնը պայմանաժամաւոր է, կ'ըսուի, երբ երաշխաւորը երաշխաւորութեան թուականէն սաչափ տարի ետքը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։ Երաշխաւորութիւնը ի հարկէ պայմանաժամաւոր կ'ըլլայ՝ եթէ երաշխաւորեալ պարտքը կամ պարտականութիւնը պայմանաժամաւոր է արդէն։ Բայց պայմանաժամ չունեցող պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնն ալ կրնայ պայմանաժամաւոր ըլլալ, զոր օրինակ այսօր վճարելի պարտքի մը 15 օրուան պայմանաժամով երաշխաւոր առնել, որով, եթէ բուն պարտատէրը վճարում չընէ այսօր, երաշխաւորը 15 օր վերջը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։

Երաշխաւորութիւնը անպայման է, կ'ըսուի, եթէ պարտքը կամ պարտականութիւնը գտնուած վիճակին մէջ երաշխաւորուած է, առանց զայն ո եւ է պայմանի մը ստորադասելու. ինչպէս,— այսինչին ունեցած սաչափ ոսկի պարտքին երաշխաւոր եմ. սոյն պարագային երաշխաւորը բուն պարտականին յար և նման պարտական կ'ըլլայ։ Երաշխաւորութիւնը կարելի է պայմանաւոր ընել, այսինքն երաշխաւոր ըլլալ կարգ մը պայմաններով, ինչպէս, այսինչին սաչափ պարտքը կ'երաշխաւորեմ, պայմանաւ որ անոր վճարելու անկարող ըլլալը ապացուցուելէն վերջ միայն վճարելու բռնադատուիմ։ Կամ, այսինչին սա թուականէն սկսեալ ունենալիք պարտքերուն երաշխաւոր եմ, եթէ այսինչը մինչեւ այդ թուականը սը-նանկանայ կամ մեռնի, եւայլն։ Պայմանաժամաւոր և պայմանաւոր երաշխաւորութեանց մէջ ո՛չ պայմանաժամին լրանալէն, ո՛չ ալ պայմանին տեղի ունենալէն առաջ կարելի է բռնադատուել երաշխաւորը։

Ամէն ոք երաշխաւոր չի կրնար ըլլալ. երաշխաւոր կարենալ ըլլալու համար, խելահաս (ագիլ) և չափահաս (պալիղ) ըլլալու է. երաշխաւորել ուզուած պարտքը կամ պարտականութիւնը վաւերական եղած ըլլայ. այսպէս, օրէնքի, բարոյականի, հանրային բարօրութեան (ordre public) հակառակ եղող պարտքերու կամ պարտականութիւններու երաշխաւորութիւնները անվաւեր են, չեղեալ կը նկատուին։ Նոյնպէս չեղեալ կը նկատուին բռնութեան, խաբէութեան կամ սխալանաց իբր հետեւանք ինքնուած պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնները։

Երաշխաւորութիւնը երաշխաւորեալ պարտքէն կամ պարտականութենէն աւելի մեծ չի կրնար ըլլալ։ եթէ պարտքը 50 ոսկի էր, երաշխաւորութիւնը 50 ոսկիէ աւելի չի կրնար ըլլալ։ եթէ պարտականութիւնը խանութ մը չինել էր, երաշխաւորութիւնը տուն մը չինելու համար չի կրնար ըլլալ։ Առաջին պարագային մէջ՝ աւելի եղող մասը չեղեալ կը նկատուի, իսկ երկրորդ պարագային մէջ երաշխաւորութիւն չկայ բնաւ։ Երաշխաւորութիւնը կրնայ սակայն մասնակի ըլլալ. այսինքն կարելի է պարտքին կամ պարտականութեան մէկ մասը միայն երաշխաւորել. այսպէս՝ 50 ոսկի պարտքին քառորդը, կէսը կամ սաչարը երաշխաւորել. չինութիւնի տան մը միայն պատերուն չինութիւնը կամ առաստաղներուն չինութիւնը եւայլն երաշխաւորել։

Երաշխաւորութիւնը կրնայ պայմանաժամաւոր (վաստէլի, à terme) կամ անպայմանաժամ (վաստէսիզ, sans terme), պայմանաւոր (մուգայեմա, conditionnelle) կամ անպայման (sans condition) ըլլալ։ Երաշխաւորութիւնը պայմանաժամաւոր է, կ'ըսուի, երբ երաշխաւորը երաշխաւորութեան թուականէն սաչափ տարի ետքը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։ Երաշխաւորութիւնը ի հարկէ պայմանաժամաւոր կ'ըլլայ՝ եթէ երաշխաւորեալ պարտքը կամ պարտականութիւնը պայմանաժամաւոր է արդէն։ Բայց պայմանաժամ չունեցող պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնն ալ կրնայ պայմանաժամաւոր ըլլալ, զոր օրինակ այսօր վճարելի պարտքի մը 15 օրուան պայմանաժամով երաշխաւոր առնել, որով, եթէ բուն պարտատէրը վճարում չընէ այսօր, երաշխաւորը 15 օր վերջը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։

Երաշխաւորութիւնը անպայման է, կ'ըսուի, եթէ պարտքը կամ պարտականութիւնը գտնուած վիճակին մէջ երաշխաւորուած է, առանց զայն ո եւ է պայմանի մը ստորադասելու. ինչպէս,— այսինչին ունեցած սաչափ ոսկի պարտքին երաշխաւոր եմ. սոյն պարագային երաշխաւորը բուն պարտականին յար և նման պարտական կ'ըլլայ։ Երաշխաւորութիւնը կարելի է պայմանաւոր ընել, այսինքն երաշխաւոր ըլլալ կարգ մը պայմաններով, ինչպէս, այսինչին սաչափ պարտքը կ'երաշխաւորեմ, պայմանաւ որ անոր վճարելու անկարող ըլլալը ապացուցուելէն վերջ միայն վճարելու բռնադատուիմ։ Կամ, այսինչին սա թուականէն սկսեալ ունենալիք պարտքերուն երաշխաւոր եմ, եթէ այսինչը մինչեւ այդ թուականը սը-նանկանայ կամ մեռնի, եւայլն։ Պայմանաժամաւոր և պայմանաւոր երաշխաւորութեանց մէջ ո՛չ պայմանաժամին լրանալէն, ո՛չ ալ պայմանին տեղի ունենալէն առաջ կարելի է բռնադատուել երաշխաւորը։

Ամէն ոք երաշխաւոր չի կրնար ըլլալ. երաշխաւոր կարենալ ըլլալու համար, խելահաս (ագիլ) և չափահաս (պալիղ) ըլլալու է. երաշխաւորել ուզուած պարտքը կամ պարտականութիւնը վաւերական եղած ըլլայ. այսպէս, օրէնքի, բարոյականի, հանրային բարօրութեան (ordre public) հակառակ եղող պարտքերու կամ պարտականութիւններու երաշխաւորութիւնները անվաւեր են, չեղեալ կը նկատուին։ Նոյնպէս չեղեալ կը նկատուին բռնութեան, խաբէութեան կամ սխալանաց իբր հետեւանք ինքնուած պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնները։

Երաշխաւորութիւնը երաշխաւորեալ պարտքէն կամ պարտականութենէն աւելի մեծ չի կրնար ըլլալ։ եթէ պարտքը 50 ոսկի էր, երաշխաւորութիւնը 50 ոսկիէ աւելի չի կրնար ըլլալ։ եթէ պարտականութիւնը խանութ մը չինել էր, երաշխաւորութիւնը տուն մը չինելու համար չի կրնար ըլլալ։ Առաջին պարագային մէջ՝ աւելի եղող մասը չեղեալ կը նկատուի, իսկ երկրորդ պարագային մէջ երաշխաւորութիւն չկայ բնաւ։ Երաշխաւորութիւնը կրնայ սակայն մասնակի ըլլալ. այսինքն կարելի է պարտքին կամ պարտականութեան մէկ մասը միայն երաշխաւորել. այսպէս՝ 50 ոսկի պարտքին քառորդը, կէսը կամ սաչարը երաշխաւորել. չինութիւնի տան մը միայն պատերուն չինութիւնը կամ առաստաղներուն չինութիւնը եւայլն երաշխաւորել։

Երաշխաւորութիւնը կրնայ պայմանաժամաւոր (վաստէլի, à terme) կամ անպայմանաժամ (վաստէսիզ, sans terme), պայմանաւոր (մուգայեմա, conditionnelle) կամ անպայման (sans condition) ըլլալ։ Երաշխաւորութիւնը պայմանաժամաւոր է, կ'ըսուի, երբ երաշխաւորը երաշխաւորութեան թուականէն սաչափ տարի ետքը միայն պիտի կրնայ բռնադատուիլ։ Երաշխաւորութիւնը ի հարկէ պայմանաժամաւոր կ'ըլլայ՝ եթէ երաշխաւորեալ պարտքը կամ պարտականութիւնը պայմանաժամաւոր է արդէն։ Բայց պայմանաժամ չունեցող պարտքի մը կամ պարտականութեան մը երաշխաւորութիւնն ալ կրնայ պայմանաժամաւոր ըլլալ, զոր օրինակ այսօր վճարելի պարտքի մը 15 օրուան պայմանաժ

բերութեան առնել իրենց քաջած ցաւերուն և տառապանքներուն կարեւորութիւն չտալով, տարապայման ծարաւին չեն դիմանար։ և օրերով «կաթիլ մը ջուր» կ'ուզեն պաղատագին։ Ո՛րքան անգթութիւն, ո՛րքան անխղճութիւն, ինչ օգուտ որ տարաբաղդները զէթ այդ տանջանքն փրկելու անկարող վիճակի մէջ կը գտնուին, վասն զի ծննդաբեր կնոջ անկողինը չրջապատած է պառաւներու խումբ մը. առանց դլխոյը իբրեւ բրօֆէսոր կեցած է դայակը, հագուստին թեւերը վեր դարձուցած ու աղտոտ, և կառաբեալ անտարբերութեամբ իր «Ճարկիզ»ն կամ ծխափողը կը ծխէ, բրօֆէսորի մը պէս կարծիքներ կը տուգայ ու գիտական վճիռներ կ'արձակէ. միւս պառաւներն ալ միահաղոյն կը ձայնակցին անոր. հիւանդն ալ անպաչասան յանձնուած է առանց ձեռքը։ Արդէն հոն բժիշկ չի մտներ, վասն զի առանց կարծիքով բժիշկը տեղեակ չէ այդ տեսակ բաներու. նոյն իսկ եթէ ներկայանայ ալ, այդ կարգի խնդիրներու չի միջամտեր և չի կրնար միջամտել։ Եթէ միջամտելու յանդգնութիւնը և անխորհութիւնը ունենայ, չօգտուիլէ զան գործն ու ազդեցութիւնն ալ կը կորնցնէ։ Ո՛վ բժիշկ բարեկամս, եթէ այդ պառաւ բրօֆէսէօրներուն բժշկական հրամաններուն և կարգադրութեանցը դէմ դիմադրութիւն ընելով յաջողեցար քու կարծիքդ առաջ տանիլ, և ծարաւէն մեռնող եւայի աղջկանը քիչ մը ջուր տալ, փսփս՛ս քեզի, վասն զի ամէն կողմ քու տգիտութեանդ համբաւը կը տարածուի և նոյն կնոջ ենթակայ ըլլալիք բոլոր հիւանդութիւնները և այլն էեզի և խղճցուն դուրիդ կը վերագրուին։ Ոչ ոք կը մտածէ թէ դայակին ձեռքերը, գործածած լաթերուն աղտոտութիւնը, տակը դրած հողի կոյտերը և առաջ բերած աղտոտութեանց վարակումը պատճառ եղած են արգանդին մէջ միքրոպ մտնելուն, որով արիւնն ալ վարակուելով հիւանդը թունաւորած և ծննդաբեր կանանց յատուկ ժամատոնդը երեւան եկած ու մահ առաջ բերած է։ Ոչ ոք կը մտածէ թէ լաւ մտնդդ չառնելուն, անկողնէն շուտ ելլելուն հետեւանքով հիւանդացած է. ոչ ոք գիտէ թէ անճարակ դայեակներ պատճառ եղած են անոր խեղանդամ ըլլալուն։ Ուստի կ'ուզենք սա մէկ քանի կէտերը պարզել.

1. Դայեակները մաքրութեան մասին լաւ տեղեակ ըլլալու են։ Բժշկութեան տեսակէտով մաքուր ըսելով միքրոպներէ զերծ ըլլալ կը հասկնայ։ Երբ դայեակներէ հայ հիւանդապահներէ ոմանց յանձնարարենք որ ձեռքերնին լուան, կը պատասխանեն թէ ձեռքերնին մաքուր է և թէ առաւօտ լուացած են։ Մեր ուզածը այդ տեսակ մաքրութիւն չէ։ Ծննդաբեր կնոջ դպչելէ անմիջապէս առաջ, պէտք է ձեռքերը մինչեւ վեր տաք ջուրով և օճառով լուալ ու եղունգները խոզանակով մաքրել։ Նաև եթէ կարելի է ձեռքերը հարկէ թթխմել մէկ երկու հազարերորդ «սիւպլիմէ» լուծուած ջուրի մէջ։ Այդ բանը բոլոր դայեակներուն համար դիւրին գործ մըն է։ Ձեռքերը պէտք չէ որ ուրիշ տեղ մը դպչին։ Ծննդաբեր կնոջ անկողինն ասանները և գործածուած բոլոր լաթերը պէտք է նոր լուացուած ըլլան։ Ամանները պէտք է մոխրոտ ու տաք ջուրով մաքրուած ըլլան։

2. Դայեակները պէտք է անհրաժեշտ ծանօթութիւններ ու փորձառութիւններ ունենան, որպէս զի ծննդաբերութեան պահուն պատահելիք դժուարութեանց և հանկարծակի պարագաներու տակն կարենան ծննդաբեր կինը ազատել. եթէ անելիք ըլլայ, դայեակը պէտք է մտաց սթափութիւնը չկորսնցնէ և առաջին առթիւ բժիշկի մը օգնութեանը դիմէ. այդ անդութութիւնը ո՞րքան զոհերու պատճառ կ'ելլայ։ Դայեակները իրենց համբաւին անհամապատասխան կը նեղատեն բժիշկի դիմել, որով այն տանն միայն այդ միջոցին կը հաւանին, երբ այլեւս ամէն յոյս կրսուած է։ Այդ կերպով երբ մէկ քանի օր կ'անցնի, ծննդաբեր կինը վերջին ատիճաններուն կը հասնի, զառակը կը մեռնի, մայրը կը թունաւորուի և բաղկերակը անպէտի ելլալու վիճակին կը հասնի, այն տանն միայն բժիշկի կը դիմեն։ Հեղգ բժիշկը կ'ուշանատ որ դրած տեսնէ, հոգի աղատ, բայց կինն ու տղան մեռցուցած ըլլալու պատուոյն արժանանալով կը մեկնի։ Դրամ չառնելէն, զան կինոքու աչքին իբրեւ դահիճ մը կ'երեւայ։

3. Ծննդաբեր կիներուն սիկիլքէն մինչեւ վերջը ջուր խմցուցէք. դայեակներուն և պառաւներուն խօսքին կարեւորութիւն մի՛ տաք. չկայ հիւանդութիւն մը որուն ջուրը վնասած ըլլայ. իսկ ծննդաբեր կնոջ համար անհրաժեշտ է, կենսական է, այժ է։ Ո՛վ կիներ, ջուրը դողցէ՛ք ու խմցէ՛ք, մի՛ վախնաք։

ՏՈՔԹ. Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՐ ՏԵՍՐԱԿ

Ազէզիրասի դեսպանախորհուրդին առթիւ 1905 յունիս 3էն մինչեւ 1906 օգոստոս 16, փոխանակուած դիւանագիտական պաշտօնագիրներու հաւաքածոն պարունակող աւստրիական Կարմիր Տետրակը, 451 էջէ բաղկացեալ առաւար հատոր մըն է։ Պարունակութիւնը երեք մասի բաժնուած է։ Առաջին մասը յատկացուած է այն կարգ մը պաշտօնագիրներու, ծանուցագիրներու և հեռագիրներու, որոնք ժամանակին հրատարակուած ըլլալով ծանօթ են։ Պաշտօնագիրներու հաւաքածոյին առաջ հրատարակուած կայ Թանձէրի աւստրեհունգարական դեսպան կոմս Քօցիպրօտսքիի կողմէ առ կոմս Կոլուխովսքի ղրկուած տեղեկագիր մը, որով դեսպանը կը զրէ թէ Մարոքեան Դասկիեր հրաւիրած է զինքը Թանձէրի մէջ գումարուելիք Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին և կը յաւելու թէ «Մանուցագիրը չատ ճարտարութեամբ խմբագրուած է և թէ ոչ մէկ կառավարութիւն կրնար մերժել այսպիսի հրաւէր մը. նոյն իսկ Ֆրանսա, առանց մասնակցու իր «մու-բանի»ները»։ Կայ նաեւ Բարիզի աւստրեհունգարական դեսպան կոմս Քէվէնհիւլէրի մէկ տեղեկագիրը, որուն մէջ դեսպանը տեղեկութիւններ կը հաղորդէ յունիս 7ին Ֆրանսայի նախարարապետ և արտաքին գործոց նախարարի փոխանորդ Պ. Ռուվիէի հետ ունեցած մէկ տեսակցութեան վրայ։ «Հարցուցի իրեն թէ Ֆրանսա պիտի մասնակցի Թանձէրի մէջ գումարուելիք Դեսպանախորհուրդին։ Պատասխանեց թէ այս պահուս վերջնական պատասխան մը չի կրնար տալ։ զինապատակ ունի նախ տէրութեանց հետ բանակցիլ և խնդիրը նախարարաց խորհուրդին ներկայացնել։ Բաղդատական չրջանակի մէջ մեծ մտահոգութիւն կը սիրէ։»

Մանօթ են Պ. Ռուվիէի և Բարիզի գերման դեսպան Ռաուշլին իշխանին միջև փոխանակուած ծանուցագիրները, որով յայտնուեցաւ Մարոքի առթիւ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջև դանուած վարանումը։ Հետաքրքրութիւնը։ Ասոր կը յաջորդէ կոմս Կոլուխովսքիի մէկ պաշտօնագիր որ տեղեկութիւններ կուտայ, Բարիզի մէջ 1905 յուլիս 6ին Պ. Ռուվիէի հետ ունեցած մէկ տեսակցութեան վրայ։ Կոմսը այն տանն չատ սիրելի կը դտնէր Ֆրանսայի նախարարութիւնը, Դեսպանախորհուրդի մը գումարման նկատմամբ զոր «անսպասա, եթէ ոչ վտանգաւոր» կ'անուանէր։ Կոմս Կոլուխովսքի կ'ապահովցնէր Պ. Ռուվիէն ըսելով թէ «Մենք պատրաստ ենք իրրեւ միջնորդ գործելու, եթէ մեր ծառայութեան կոչում ընող ըլլայ» և կը վերջացնէ «սահպղտաբար խնդրելով Պ. Ռուվիէի կորովամիտ վճիռը» և յաւելելով թէ Ֆրանսա պիտի հանդուրժի որ Աւստրիոյ տարաբարութեանց մէջ խնդրոյն արդար կարգադրութիւնը փութացնող միջոցներ կան։ Այս տեսակցութիւնը տեղի ունեցած է չաթի մը եռքը այն օրէն, յորում կոմս Քէվէնհիւլէր հեռագրով մը կը ծանուցանէր Կոլուխովսքի կոմսին թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը հաւանած է հրանդ տալու իր դեսպանին՝ մասնակցիլ Թանձէրի մէջ գումարուելիք Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին։ Կարգ մը պաշտօնագիրներ, ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ պատասխանը Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին ծրագրին վրայ Ֆրանսայի պաշտօնագրերն, ծանօթ են մասամբ ֆրանսական Դեղին Տետրակին, և մասամբ գերմանական Սպիտակ Տետրակին մէջ հրատարակուած ըլլալով։ Կարմիր Տետրակը կը պարունակէ նաեւ վարմանց այն հրամանները զոր կոմս Կոլուխովսքի հաղորդած էր Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին պատասխանած Մարոքիի դեսպան կոմս Վէքիբասցիին։ Այդ հրամանները սա կարեւոր բառերով կը վերջանան. «Կը խնդրեմ Ձեր Վսեմութենէն վերոգրեալ հրամանները իր հիմ ընդունելով՝ ըստ այնմ չարժիլ և կը յանձնարարեմ նաեւ ուշի տալ տարբերութեան մէջ գտնուելն ձեր գերման պաշտօնակցին հետ և հետաքրքրութեամբ կը սպասեմ Ձեր Վսեմութեան շարունակական տեղեկութեանց՝ բանակցութեան ընթացքին վրայ»։

Կարմիր Տետրակին երկրորդ մասը կը պարունակէ Ազէզիրասի 18 լիակատար նիստերուն բրօդօքօլները, որոնց տեսչինը յունիսի 13 և վերջինն ալ սպրիլ 7ին տեղի ունեցան։ Երրորդ մասը կը պարունակէ յանձնաժողովին 12 նիստերուն բրօդօքօլները։ Այս բրօդօքօլներն ալ հրատարակուեցան Ֆրանսական Բ. Դեղին Տետրակին մէջ, զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը յուլիսի մէջ ներկայաց Խորհրդարանին և զոր Աւստրիոյ կառավարութիւնն ալ հրատարակեց ներկայ տարեշրջանի յուլիս 23ին։ Կարմիր Տետրակին ամենէն վերջի պաշտօնագիրն է Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին դաշնագիրը, յաւելուածական բրօդօքօլը, և Վիեննայի խորհրդոյն դեսպան Սվարտա դեսպանի ելրեք ծանուցագիրները, զոր ուղղած է Կոլուխովսքի կոմսին, Մարոքի Էմիրին մօտ գտնուող խորհրդոյն դեսպան Պ. Մալմուզիի պաշտօնին նկատմամբ։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Թանձէրին հեռաւորը կը հեռագրէ Թանի թղթակիցը կիրակի օրուան թուականով.— «Երէկ իրիկուն Ռախուլիի մարդոց և հակառակորդ ցեղի մը միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Ժամ մը տեւեցին հաքը վերջինները, նուազ բաղմութիւն ըլլալով, կա քաշուեցան, թողլով ոչխարի հօտեր, զոր գրաւեցին Ռախուլիի մարդիկը և հիմա զայնս կը ծախեն Թանձէրի շուկային մէջ։ Դիտելի պարագայ մը կայ թէ այդ ընդհարումին մէջ երկու կողմէն ոչ ոք վնասուած է։ Մարոքի ցեղերուն միջեւ պատահած ընդհարումները միշտ այդպէս կ'ելլան։ Երկիրը լաւ ճանչցողները դիտել կուտան թէ ընթերներուն քով պայքարի ոգին պակաս կը ջրէ այն առասպելը թէ դիւրաբեկ չեն ընկրկիր, որով նուազ մասնոգութիւն կը պատճառէ անոնց որ կը կարծեն թէ ֆրանսական ու ազատական զինուորներ եթէ երբեք Թանձէր ցամաք ելլեն, ընդդիմութեան մը պիտի հանդիպին։

—Մէլիլայէն կը հեռագրեն թէ այդ տեղին շուրջը ընդհարումներ կը կատարուին հակառակորդ ցեղերու միջեւ, որոնց հետեւանքը կ'ելլան ոչխարի, դաչի, արմատի և այլն կողոպտումներ։ Մէլիլայի սպանիական զինուորական կառավարիչը միջոցներ ձեռք առած է՝ ապահովելու սպանիական երկրին չէզոքութիւնը։

—Պերլինէն Թէօնիշէ Զայթունկի ուղղուած հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը իբրեւ թէ Գերմանիա կը նպաստէ Ռախուլիի։ Այդ լուրը նոյնիսկ հերքելը չարժէր, վասն զի բոլորովին չնեղու է, քանի որ ենթադրելով իսկ որ անոյգ եղած ըլլայ, այդ ընթացքը բացարձակապէս պիտի հակառակի Գերմանիոյ քաղաքականութեան, որուն միակ նպատակն է խղճմտօրէն համակերպիլ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց։

—Աւստրիոյ արտաքին գործոց ոչ-պաշտօնական լրագիրը՝ Ֆրեմտենպլատ, Մարոքի ներկայ կացութեան վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ կացութիւնը անսպասա է և թէ Մարոքի մէջ եւրոպացիներուն դէմ հակակիր զգայնութիւնը կ'աւելնան։ Նոյն թերթը կը հաւատայ թէ վիճակը չատ կնճռոտ է։ Ֆրեմտենպլատ, սակայն, չի տարակուսիր թէ ֆրանսական ռազմանաւեր ոստիկանութեան կազմութիւնն առաջ գալիք դժուարութիւնները պիտի հարթեն ու Բրիտանիոյ համերաշխութեան շնորհիւ՝ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց գործադրութիւնը համար։

—Սպանիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ վիճաբանութիւնները կը շարունակուին Մարոքի գործերուն վրայ։ Պահպանողական երեսփոխան մը, հարցաքննում ընելով, ըսաւ թէ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշումները Սպանիան ու Ֆրանսան չեն պարտաւորիցներ բարեկարգութիւնը պահպանելու։ Եթէ Սպանիա ու Ֆրանսա այդպէս վարուելու հարկադրուած են, անծանօթ պայմանագրութեանց հետեւանքով է միայն, կարելի է անդլեւիրանական կամ գիրանքեւսպանական պայմանագրութիւններով։ Ասոնցմէ բան թէ Գերմանիա տարուելն ճշդրիտ կերպով չէ ճանչցած Սպանիոյ իրաւունքները, ինչպէս ըսաւ Ֆրանսայի համար։ Երեսփոխանը ուզեց գիտնալ թէ ինչ է Սպանիոյ նախարարութեան հետեւած ընթացքը։ Պահպանողական ուրիշ երեսփոխան մըն ալ իրաց նախկին վիճակին պահպանման քաղաքականութիւնը չնապաղուեց։ Ուրիշ մըն ալ կարծիք յայտնեց թէ ամէն բանէ առաջ պէտք է համաձայնիլ Ազէզիրասի պրոտոկոլները ստորագրող տէրութեանց հետ։ Ուրիշ երեսփոխան մըն ալ ուզեց գիտնալ թէ Մարոքի մէջ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը ապահովութեան տակ կը գտնուին։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը պիտի պահպանուին, թէ կառավարութեան մտածման գլխաւոր առարկան է տեւաւորական ծառայութիւնը և թէ կէս առ կէս պիտի գործադրէ իր պարտականութիւնները՝ Մարոքի մէջ Սպանիացիները պաշտպանելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինէն Թանի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հոմանդերմանները բաց նամակով մը պատասխանած են նախարարապետ Ֆոն Պիւլով իշխանին ճառին մէջ իրենց դէմ ըսուածներուն։ Համաձայնմանները կը յիշեն Ֆոն Պիւլով իշխանին քաղաքականութիւնը դէմ Խորհրդարանին մէջ եղած քննադատութիւնները. նաեւ կը բողոքեն այն մեղադրանքին դէմ թէ հոմանդերմանները ապստամբ ցեղերուն զէնք ու զինամթերք կ'ուղարկեն։ Հոմանդերմանները բաց նամակը կ'ըսէ.—«Իրաւ է որ Ֆոն Պիւլով իշխանը կը խոստովանի թէ մենք կը մաքառինք Գերմանիոյ ոմանց աշխարհակալութիւնի հակումներուն դէմ, բայց մենք կրնանք մեր պարտականութիւնը ուելի լաւ կատարել, միշտ գերման ժողովրդեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով իր լարդասանման անհրաժեշտ պէտքերուն և կարելութիւններուն վրայ՝ այսինքն ապագայն ապահովելու համար։ Գերման միութիւնը պիտի չիրականանար, եթէ այդ երազը միջոցներ կան։ Այս տեսակցութիւնը տեղի ունեցած է չաթի մը եռքը այն օրէն, յորում կոմս Քէվէնհիւլէր հեռագրով մը կը ծանուցանէր Կոլուխովսքի կոմսին թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը հաւանած է հրանդ տալու իր դեսպանին՝ մասնակցիլ Թանձէրի մէջ գումարուելիք Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին։ Կարգ մը պաշտօնագիրներ, ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ պատասխանը Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին ծրագրին վրայ Ֆրանսայի պաշտօնագրերն, ծանօթ են մասամբ ֆրանսական Դեղին Տետրակին, և մասամբ գերմանական Սպիտակ Տետրակին մէջ հրատարակուած ըլլալով։ Կարմիր Տետրակը կը պարունակէ նաեւ վարմանց այն հրամանները զոր կոմս Կոլուխովսքի հաղորդած էր Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին պատասխանած Մարոքիի դեսպան կոմս Վէքիբասցիին։ Այդ հրամանները սա կարեւոր բառերով կը վերջանան. «Կը խնդրեմ Ձեր Վսեմութենէն վերոգրեալ հրամանները իր հիմ ընդունելով՝ ըստ այնմ չարժիլ և կը յանձնարարեմ նաեւ ուշի տալ տարբերութեան մէջ գտնուելն գերման պաշտօնակցին հետ և հետաքրքրութեամբ կը սպասեմ Ձեր Վսեմութեան շարունակական տեղեկութեանց՝ բանակցութեան ընթացքին վրայ»։

Կարմիր Տետրակին երկրորդ մասը կը պարունակէ Ազէզիրասի 18 լիակատար նիստերուն բրօդօքօլները, որոնց տեսչինը յունիսի 13 և վերջինն ալ սպրիլ 7ին տեղի ունեցան։ Երրորդ մասը կը պարունակէ յանձնաժողովին 12 նիստերուն բրօդօքօլները։ Այս բրօդօքօլներն ալ հրատարակուեցան Ֆրանսական Բ. Դեղին Տետրակին մէջ, զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը յուլիսի մէջ ներկայաց Խորհրդարանին և զոր Աւստրիոյ կառավարութիւնն ալ հրատարակեց ներկայ տարեշրջանի յուլիս 23ին։ Կարմիր Տետրակին ամենէն վերջի պաշտօնագիրն է Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին դաշնագիրը, յաւելուածական բրօդօքօլը, և Վիեննայի խորհրդոյն դեսպան Սվարտա դեսպանի ելրեք ծանուցագիրները, զոր ուղղած է Կոլուխովսքի կոմսին, Մարոքի Էմիրին մօտ գտնուող խորհրդոյն դեսպան Պ. Մալմուզիի պաշտօնին նկատմամբ։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Թանձէրին հեռաւորը կը հեռագրէ Թանի թղթակիցը կիրակի օրուան թուականով.— «Երէկ իրիկուն Ռախուլիի մարդոց և հակառակորդ ցեղի մը միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Ժամ մը տեւեցին հաքը վերջինները, նուազ բաղմութիւն ըլլալով, կա քաշուեցան, թողլով ոչխարի հօտեր, զոր գրաւեցին Ռախուլիի մարդիկը և հիմա զայնս կը ծախեն Թանձէրի շուկային մէջ։ Դիտելի պարագայ մը կայ թէ այդ ընդհարումին մէջ երկու կողմէն ոչ ոք վնասուած է։ Մարոքի ցեղերուն միջեւ պատահած ընդհարումները միշտ այդպէս կ'ելլան։ Երկիրը լաւ ճանչցողները դիտել կուտան թէ ընթերներուն քով պայքարի ոգին պակաս կը ջրէ այն առասպելը թէ դիւրաբեկ չեն ընկրկիր, որով նուազ մասնոգութիւն կը պատճառէ անոնց որ կը կարծեն թէ ֆրանսական ու ազատական զինուորներ եթէ երբեք Թանձէր ցամաք ելլեն, ընդդիմութեան մը պիտի հանդիպին։

—Մէլիլայէն կը հեռագրեն թէ այդ տեղին շուրջը ընդհարումներ կը կատարուին հակառակորդ ցեղերու միջեւ, որոնց հետեւանքը կ'ելլան ոչխարի, դաչի, արմատի և այլն կողոպտումներ։ Մէլիլայի սպանիական զինուորական կառավարիչը միջոցներ ձեռք առած է՝ ապահովելու սպանիական երկրին չէզոքութիւնը։

—Պերլինէն Թէօնիշէ Զայթունկի ուղղուած հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը իբրեւ թէ Գերմանիա կը նպաստէ Ռախուլիի։ Այդ լուրը նոյնիսկ հերքելը չարժէր, վասն զի բոլորովին չնեղու է, քանի որ ենթադրելով իսկ որ անոյգ եղած ըլլայ, այդ ընթացքը բացարձակապէս պիտի հակառակի Գերմանիոյ քաղաքականութեան, որուն միակ նպատակն է խղճմտօրէն համակերպիլ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց։

—Աւստրիոյ արտաքին գործոց ոչ-պաշտօնական լրագիրը՝ Ֆրեմտենպլատ, Մարոքի ներկայ կացութեան վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ կացութիւնը անսպասա է և թէ Մարոքի մէջ եւրոպացիներուն դէմ հակակիր զգայնութիւնը կ'աւելնան։ Նոյն թերթը կը հաւատայ թէ վիճակը չատ կնճռոտ է։ Ֆրեմտենպլատ, սակայն, չի տարակուսիր թէ ֆրանսական ռազմանաւեր ոստիկանութեան կազմութիւնն առաջ գալիք դժուարութիւնները պիտի հարթեն ու Բրիտանիոյ համերաշխութեան շնորհիւ՝ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց գործադրութիւնը համար։

—Սպանիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ վիճաբանութիւնները կը շարունակուին Մարոքի գործերուն վրայ։ Պահպանողական երեսփոխան մը, հարցաքննում ընելով, ըսաւ թէ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշումները Սպանիան ու Ֆրանսան չեն պարտաւորիցներ բարեկարգութիւնը պահպանելու։ Եթէ Սպանիա ու Ֆրանսա այդպէս վարուելու հարկադրուած են, անծանօթ պայմանագրութեանց հետեւանքով է միայն, կարելի է անդլեւիրանական կամ գիրանքեւսպանական պայմանագրութիւններով։ Ասոնցմէ բան թէ Գերմանիա տարուելն ճշդրիտ կերպով չէ ճանչցած Սպանիոյ իրաւունքները, ինչպէս ըսաւ Ֆրանսայի համար։ Երեսփոխանը ուզեց գիտնալ թէ ինչ է Սպանիոյ նախարարութեան հետեւած ընթացքը։ Պահպանողական ուրիշ երեսփոխան մըն ալ իրաց նախկին վիճակին պահպանման քաղաքականութիւնը չնապաղուեց։ Ուրիշ մըն ալ կարծիք յայտնեց թէ ամէն բանէ առաջ պէտք է համաձայնիլ Ազէզիրասի պրոտոկոլները ստորագրող տէրութեանց հետ։ Ուրիշ երեսփոխան մըն ալ ուզեց գիտնալ թէ Մարոքի մէջ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը ապահովութեան տակ կը գտնուին։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը պիտի պահպանուին, թէ կառավարութեան մտածման գլխաւոր առարկան է տեւաւորական ծառայութիւնը և թէ կէս առ կէս պիտի գործադրէ իր պարտականութիւնները՝ Մարոքի մէջ Սպանիացիները պաշտպանելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինէն Թանի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հոմանդերմանները բաց նամակով մը պատասխանած են նախարարապետ Ֆոն Պիւլով իշխանին ճառին մէջ իրենց դէմ ըսուածներուն։ Համաձայնմանները կը յիշեն Ֆոն Պիւլով իշխանին քաղաքականութիւնը դէմ Խորհրդարանին մէջ եղած քննադատութիւնները. նաեւ կը բողոքեն այն մեղադրանքին դէմ թէ հոմանդերմանները ապստամբ ցեղերուն զէնք ու զինամթերք կ'ուղարկեն։ Հոմանդերմանները բաց նամակը կ'ըսէ.—«Իրաւ է որ Ֆոն Պիւլով իշխանը կը խոստովանի թէ մենք կը մաքառինք Գերմանիոյ ոմանց աշխարհակալութիւնի հակումներուն դէմ, բայց մենք կրնանք մեր պարտականութիւնը ուելի լաւ կատարել, միշտ գերման ժողովրդեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով իր լարդասանման անհրաժեշտ պէտքերուն և կարելութիւններուն վրայ՝ այսինքն ապագայն ապահովելու համար։ Գերման միութիւնը պիտի չիրականանար, եթէ այդ երազը միջոցներ կան։ Այս տեսակցութիւնը տեղի ունեցած է չաթի մը եռքը այն օրէն, յորում կոմս Քէվէնհիւլէր հեռագրով մը կը ծանուցանէր Կոլուխովսքի կոմսին թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը հաւանած է հրանդ տալու իր դեսպանին՝ մասնակցիլ Թանձէրի մէջ գումարուելիք Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին։ Կարգ մը պաշտօնագիրներ, ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ պատասխանը Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին ծրագրին վրայ Ֆրանսայի պաշտօնագրերն, ծանօթ են մասամբ ֆրանսական Դեղին Տետրակին, և մասամբ գերմանական Սպիտակ Տետրակին մէջ հրատարակուած ըլլալով։ Կարմիր Տետրակը կը պարունակէ նաեւ վարմանց այն հրամանները զոր կոմս Կոլուխովսքի հաղորդած էր Մարոքեան Դեսպանախորհուրդին պատասխանած Մարոքիի դեսպան կոմս Վէքիբասցիին։ Այդ հրամանները սա կարեւոր բառերով կը վերջանան. «Կը խնդրեմ Ձեր Վսեմութենէն վերոգրեալ հրամանները իր հիմ ընդունելով՝ ըստ այնմ չարժիլ և կը յանձնարարեմ նաեւ ուշի տալ տարբերութեան մէջ գտնուելն գերման պաշտօնակցին հետ և հետաքրքրութեամբ կը սպասեմ Ձեր Վսեմութեան շարունակական տեղեկութեանց՝ բանակցութեան ընթացքին վրայ»։

Կարմիր Տետրակին երկրորդ մասը կը պարունակէ Ազէզիրասի 18 լիակատար նիստերուն բրօդօքօլները, որոնց տեսչինը յունիսի 13 և վերջինն ալ սպրիլ 7ին տեղի ունեցան։ Երրորդ մասը կը պարունակէ յանձնաժողովին 12 նիստերուն բրօդօքօլները։ Այս բրօդօքօլներն ալ հրատարակուեցան Ֆրանսական Բ. Դեղին Տետրակին մէջ, զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը յուլիսի մէջ ներկայաց Խորհրդարանին և զոր Աւստրիոյ կառավարութիւնն ալ հրատարակեց ներկայ տարեշրջանի յուլիս 23ին։ Կարմիր Տետրակին ամենէն վերջի պաշտօնագիրն է Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին դաշնագիրը, յաւելուածական բրօդօքօլը, և Վիեննայի խորհրդոյն դեսպան Սվարտա դեսպանի ելրեք ծանուցագիրները, զոր ուղղած է Կոլուխովսքի կոմսին, Մարոքի Էմիրին մօտ գտնուող խորհրդոյն դեսպան Պ. Մալմուզիի պաշտօնին նկատմամբ։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Թանձէրին հեռաւորը կը հեռագրէ Թանի թղթակիցը կիրակի օրուան թուականով.— «Երէկ իրիկուն Ռախուլիի մարդոց և հակառակորդ ցեղի մը միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Ժամ մը տեւեցին հաքը վերջինները, նուազ բաղմութիւն ըլլալով, կա քաշուեցան, թողլով ոչխարի հօտեր, զոր գրաւեցին Ռախուլիի մարդիկը և հիմա զայնս կը ծախեն Թանձէրի շուկային մէջ։ Դիտելի պարագայ մը կայ թէ այդ ընդհարումին մէջ երկու կողմէն ոչ ոք վնասուած է։ Մարոքի ցեղերուն միջեւ պատահած ընդհարումները միշտ այդպէս կ'ելլան։ Երկիրը լաւ ճանչցողները դիտել կուտան թէ ընթերներուն քով պայքարի ոգին պակաս կը ջրէ այն առասպելը թէ դիւրաբեկ չեն ընկրկիր, որով նուազ մասնոգութիւն կը պատճառէ անոնց որ կը կարծեն թէ ֆրանսական ու ազատական զինուորներ եթէ երբեք Թանձէր ցամաք ելլեն, ընդդիմութեան մը պիտի հանդիպին։

—Մէլիլայէն կը հեռագրեն թէ այդ տեղին շուրջը ընդհարումներ կը կատարուին հակառակորդ ցեղերու միջեւ, որոնց հետեւանքը կ'ելլան ոչխարի, դաչի, արմատի և այլն կողոպտումներ։ Մէլիլայի սպանիական զինուորական կառավարիչը միջոցներ ձեռք առած է՝ ապահովելու սպանիական երկրին չէզոքութիւնը։

—Պերլինէն Թէօնիշէ Զայթունկի ուղղուած հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը իբրեւ թէ Գերմանիա կը նպաստէ Ռախուլիի։ Այդ լուրը նոյնիսկ հերքելը չարժէր, վասն զի բոլորովին չնեղու է, քանի որ ենթադրելով իսկ որ անոյգ եղած ըլլայ, այդ ընթացքը բացարձակապէս պիտի հակառակի Գերմանիոյ քաղաքականութեան, որուն միակ նպատակն է խղճմտօրէն համակերպիլ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց։

—Աւստրիոյ արտաքին գործոց ոչ-պաշտօնական լրագիրը՝ Ֆրեմտենպլատ, Մարոքի ներկայ կացութեան վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ կացութիւնը անսպասա է և թէ Մարոքի մէջ եւրոպացիներուն դէմ հակակիր զգայնութիւնը կ'աւելնան։ Նոյն թերթը կը հաւատայ թէ վիճակը չատ կնճռոտ է։ Ֆրեմտենպլատ, սակայն, չի տարակուսիր թէ ֆրանսական ռազմանաւեր ոստիկանութեան կազմութիւնն առաջ գալիք դժուարութիւնները պիտի հարթեն ու Բրիտանիոյ համերաշխութեան շնորհիւ՝ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշմանց գործադրութիւնը համար։

—Սպանիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ վիճաբանութիւնները կը շարունակուին Մարոքի գործերուն վրայ։ Պահպանողական երեսփոխան մը, հարցաքննում ընելով, ըսաւ թէ Ազէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշումները Սպանիան ու Ֆրանսան չեն պարտաւորիցներ բարեկարգութիւնը պահպանելու։ Եթէ Սպանիա ու Ֆրանսա այդպէս վարուելու հարկադրուած են, անծանօթ պայմանագրութեանց հետեւանքով է միայն, կարելի է անդլեւիրանական կամ գիրանքեւսպանական պայմանագրութիւններով։ Ասոնցմէ բան թէ Գերմանիա տարուելն ճշդրիտ կերպով չէ ճանչցած Սպանիոյ իրաւունքները, ինչպէս ըսաւ Ֆրանսայի համար։ Երեսփոխանը ուզեց գիտնալ թէ ինչ է Սպանիոյ նախարարութեան հետեւած ընթացքը։ Պահպանողական ուրիշ երեսփոխան մըն ալ իրաց նախկին վիճակին պահպանման քաղաքականութիւնը չնապաղուեց։ Ուրիշ մըն ալ կարծիք յայտնեց թէ ամէն բանէ առաջ պէտք է համաձայնիլ Ազէզիրասի պրոտոկոլները ստորագրող տէրութեանց հետ։ Ուրիշ երեսփոխան մըն ալ ուզեց գիտնալ թէ Մարոքի մէջ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը ապահովութեան տակ կը գտնուին։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Սպանիացիները ու անոնց ինչքերը պիտի պահպանուին, թէ կառավարութեան մտածման գլխաւոր առարկան է տեւաւորական ծառայութիւնը և թէ կէս առ կէս պիտի գործադրէ իր պարտականութիւնները՝ Մարոքի մէջ Սպանիացիները պաշտպանելու համար։

ԴԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինէն Թանի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հոմանդերմանները բաց նամակով մը պատասխանած են նախարարապետ Ֆոն Պիւլով իշխանին ճառին մէջ իրենց դէմ ըսուածներուն։ Համաձայնմանները կը յիշեն Ֆոն Պիւլով իշխանին քաղաքականութիւնը դէմ Խորհրդարանին մէջ եղած քննադատութիւնները. նաեւ կը բողոքեն այն մեղադրանքին դէմ թէ հոմանդերման

Սասարաղար, Գոնեա-Պուլկարիա և Պէյ-բութի միացումը. Համա-Հայէպ գիծին աշխատութիւնները ալ նոր աւարտեցան։ Վիճակագրութեան հեղինակ Պ. Ռէյ կը վերջացնէ երախտագիտութիւն մատուցանելով Վեհ. Սուլթանին, Որուն բարեհաճ հրամաններուն շնորհիւ Օսմ. երկիրները այսպէս օր օրի կը զարգանան։

ԹԱՂԱՒՈՐՍՏԱՆԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.— Ներքին գործոց Նախարարութիւնը, Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին մէկ տեղեկագրին վրայ, ծանոյց ամէն կողմ թէ թաղաւորական պաշտօնեաները չեն կրնար հանգստեան թոշակի մասնակցիլ օգտուիլ, վասն զի մեծ մասամբ անիծուկ են և կամ մասնաւոր վարձքով մը կ'աշխատին. միայն թէ առոնցմէ հիւանդասներուն և մեռնողներու ընտանիքներուն օգնութիւն մը ըլլալու համար, իւրաքանչիւր թաղապետութիւն կրնայ մասնաւոր մասուկ մը հատատել և յարմար քանակութեամբ մաս մը վար դնելով պաշտօնեաներուն և գած վճարումներէն, հարկ եղած օգնութիւնը ընձեռել։

ԹՈՐՓԻԼԱՀԱՅԱԿԱՆՆԵՐ. — Իտալիոյ Անապատ—Արմենիայի գործարաններուն մէջ կայս. կառավարութեան հաւէոյն չենուած եօթը թորիլիւսալածներ չորեքշաբթի օրը ճամբայ ելեր են դէպ ի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը։

ՈՒՍՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Մախասսէի Թաիֆ չոգնաւը, երէկ իրիկուն, Պէյրութ ուղեւորեցաւ չորս հարիւր ուխտաւոր ուխտաւորներով, որոնք Պէյրութէն իրենց ուղեւորութիւնը պիտի շարունակեն Հիճազի երկաթուղիով։

ԿՈՐԱԳՆԵՐԸ.—Զեռնոտ պաշտօնատունը նկատելով որ տեղական կարգադնեռու մէջ օտար նիւթեր կը խառնուին, ինչ որ թէ՛ հանրային առողջութեան և թէ տեղական կարգադնեռու վարկին կը վնասէ, ծանոյց ամէն կողմ որ այդ մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին։

ԷՐԷՏԻՆԻ ՄԷՋ ՀԱՐԱՆԱՀ. — Էրզէրեմէն կը հեռագրեն թէ կիրակի գիշեր Հէրէք գիւղին մէջ Եորկի անուն քահանայի մը սեպհական տունէն, ուր մանիֆաթուրաճը Լիլոր վարձքով կը բնակէր, դիպուածով հրդեհ ծագեր է։ Կրակը տարածուելով այրեր են քահանային տունն և երեք խանութ։ Հրկիզեալները յարմար տեղեր պատրաստուած են։

ԱՒԻՍԳԻՒՈՒ դեսպան Բալլավիչինի մարքիզը, այս շաբթու, պիտի ընդունի օսմ. պաշտօնատարներու շնորհաւորական այցելութիւնները։

ՍԵՐՊԻՈՒ Դեսպան Պ. Սիմիչ որ արձակուրդով Պէլգրատ կը գտնուէր, երէկ Կ. Պոլիս վերադարձաւ։ Դեսպանը իր հետ բերաւ Թուրքիոյ ու Սերպիոյ միջև կնքուած առեւտրական դաշնադրութեան և անոր կցուած մաքսային աղայացոյցին վաւերացնելու պատճէնները, որոնց փոխանակման գործողութիւնը վաղը պիտի կատարուի արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիկ փաշայի և դեսպան Պ. Սիմիչի միջև։

ԶՈՒՍՏՈՒՒ դեսպանը, յառաջիկայ չորեքշաբթի իրիկուն սեղան մը պիտի տայ ի պատիւ Աւստրիոյ դեսպան Բալլավիչինի մարքիզին։

ՕՍՄ. ԱԳԱՆՋԵԱՆՇՆՈՐՀԵԱԼ ՊԱՐՏԱԳՈՒՂԹԵՐՈՒ տպագրութեանը եւայն հակիւռ համար Բարիզ ուղեւորեցան եւ պարքտական թղթակցութեանց դիւանին Տնօրէն Ամիլ պէյ, Օսմ. Հանրային Պարտքի մէջթիւսիֆի Իսաա պէյ և Մալիէի թարգմանութեանց անենակին միւմէյիզ Հալիմ պէյ։

ՊՆՏԱՆԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ եւմասկան ճիւղին մէջ երէկ նորէն խորհրդակցութիւններ կատարուեցան անտառներէն օգտուելու եղանակին վրայ։

ԵՒՍՈՒՐԵՇԵԱՆԵՐԻՆ նոր կառավարիչ Թէվֆիզ փաշա, երէկ, իր նախորդ պաշտօնատեղիէն Բէրզէլէյէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Իգսամ կ'իմանայ թէ Թէքիրտաղի մէջ արմոնիի վաճառական մը մանկայեր է երեք հազար ոսկի բացով։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒՆ լաւ պահպանութիւնը ու յանձնմանը մասին տրուած նոր ուղղութիւններու համաձայն, վարչական ու մանագիտական ճիւղերը պիտի անջատուին։ Նահանգներու կեդրոնները՝ գործառնութեանց մէջ մէկ Տնօրէն, հաշուակալ և պէտք եղածին չափ օգնականներ, քարտուղարներ եւայլն պիտի գտնուին. նաեւ անտառապահներ։ Մասնագիտական ճիւղին՝ այսինքն անտառներու լաւ պահպանելուն, զարգանալուն համար եւայլն մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի կարգուին։ Ատաղձի, վառելափայտի և ածուխի համար կտրուելիք ծառերը քննիչներու կողմէ դրոշմուելէ ետքը պիտի յանձնուին։

ԵՂԻՊՏԱՑԻԱՑ սահմանը երէկ դատեց Պասմաճը Վասիլ անուն անձը և տասը ընկեր՝ Մարիորան ու աղջիկը՝ Ռոմալիան, որոնք Թաթավլայի կողմը նոյն տանը մէջ Այվալըքլը Բանոյին ապաստան ըլլանուն համար ամբաստանուած էին։ Առանցմէ Վասիլ տասնը հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ։ Մարիորա ալ, ոճրագործութիւնը գաղտի պահած և հեղինակը պահպանած ըլլալուն համար, վեց ամսուան բանտարկութեան. իսկ Ռոմալիա անպարտ արձակուեցաւ։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հօր առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

—Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագիր մը ուղղելով Ս. Էջմիածին, Սիսոցի Նախանդամ Տ. Գէորգ արքեպս. Սուրէնեանցի՝ Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին առողջական վիճակին վրայ տեղեկութիւն հարցուցած է։

Ն. Սրբազնութիւնը նոյնպէս հեռագիր մը ուղղելով Թիֆլիսի Առաջնորդին, Տ. Արիստակէս արքեպսկ. Սեղբակեանի մահուան տխուր ցաւակցութիւն յայտներ է, հանգիստ մաղթելով անոր հոգւոյն։ Հանգուցեալ Սրբազանին օծման և յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի։

—Ս. Էջմիածնի մէջ տիրող դիւթական անձկութեան պատճառաւ, Մայր Աթոռի կրօնական ամենագրին հրապարակութիւնը առժամապէս դադրեր է։

—Տնտես. Խորհուրդը երէկ իր շաբաթական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և հետեւեալ խորհրդակցութիւններն ըրաւ.—

1. Պէօյլուքէրէի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ գրութեան վրայ՝ նկատողութեան առնելոյն եկեղեցւոյ սեփական մէկ տան վաճառման և արժէքովը ուրիշ հասութաբեր կալուածի մը գնման մասին ներկայացեալ առաջարկութիւնը, յետ քննութեան չհաւանելով նկատեց առաջարկեալ վաճառումը՝ արդիւնքը ուրիշ շահաբեր կալուածի մը գնման յատկացուելու թէութեամբ, և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր, կանոնական արտօնութիւնը տալու համար։— 2. Բարերդի Առաջնորդարանէն ուղղեալ գրութեանց վրայ՝ որոշեց աղդարարել Պարտիզակ Կէպրի-Փաշայի Թաղ. Խորհրդոյ, որ փոխադ Բարերդ ուղարկել անվրէպ՝ անպարձի Մէջ. Գալուստի կտակա Խուրա գիւղի եկեղեցւոյն վճարելի կտակաժամերը, որոնք չորս տարիներէ հետէ անվճար թողուելով՝ ուի հարիւր ղրուշի դումարի մը յանգած են։— 3. Խորհուրդը Բուլգարիայի եկեղեցւոյ գործակալ Տ. Յովսէփ Ա. քահանայի կողմէ ուղղեալ գրութիւնները Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան համաձայն ուշադրութեան առնելով, ուսումնարանց Պոլսեցի Պաղատասար Մելքոնեանի կողմէ հատատեալ «Ճիլիէ» անուամբ վագիի խնդիրը և այդ առթիւ ինչ լուսաբանութեանց պէտքը դգալով, որոշեց զանոնք լրացնելու համար իր յառաջիկայ նստին հրաւիրել այդ վագիի մասակարարութիւնը ընող պաշտօնեան։— 4. Պէշիկթաշի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցասպասի երեք ոչ-հասութաբեր կալուածոց վաճառման արտօնութիւնը խնդրած և Տնտես. Խորհուրդը մասնաւոր քննութեամբ մը ասուդած ըլլալով անոնց սարդիւն վիճակը և այլ բոլոր հանգամանքները, շահաւոր և ընդունելի նկատեց ներկայացեալ առաջարկութիւնը և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր, կանոնական արտօնութիւնը տալու համար։— 5. Տիվրիկէն Պարիսարքարան ուղղեալ գրութեանց վրայ, Խորհուրդը որոշեց բացատրութիւն պահանջել Տիվրիկի Պոլսոյ կալուածոց Հոգաբարձութենէն՝ ջրաղացներու չնորհեան առթիւ խնդրուած դումարին վճարումը ղադարեալ ըլլալու մասին։— 6. Խորհուրդը վերոյիշեալ նկատողութեան առնելով Պաֆրայի եկեղեցասպասի կալուածոց խնդիրը, սպարեց իր տեսութիւնները և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր։— 7. Նոյնպէս, Խորհուրդը պարզեց իր տեսութիւնները Վանայ Երամեան վարժարանին նկատմամբ վիճակին առաջնորդարանէն ուղղեալ գրութեանց վրայ և որոշեց ներկայել Ս. Պատրիարք Հօր։

Առանցմէ զատ Խորհուրդը զբաղեցաւ Կարմէնէն, Վանէն, Խարբերդէն, Գումգարաւի գրսէն և Հնդկաստանէն ուղղեալ գրութիւններով ներկայացեալ կարգ մը կասկածոյ, կալուածական, գրամական և գոյից ու անօթներու վերաբերեալ խնդիրներով։

—Գաղթականի Արամեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնը Պարիսարքարան դիմելով խնդրած է որ պատկանեալ իշխանութեան մօտ դիմում ըլլալի, վարժարանին աղքատ ուսանողներուն ի նպաստ թատերական ներկայացման մը արտօնութիւնը ձեռք բերելու համար։

—Պատրիարքարանի Ս. գործակատար Արիս էֆ. երէկ Էվգաֆի պաշտօնատունը գնաց, Երուսաղէմի կալուածական գործոց մասին տեսակցելու համար նախարար Բարձր. Թուրիան փաշայի հետ։

—Ակնայ Կրօն. և Բաղաք. Ժողովները եկամեայ պաշտօնավարութեան չբրջանը աւարտած ըլլալով՝ Դաւառ. Ժողովը Հոկտ. 13ին գումարուեր և ի ներկայութիւան անդամներու մեծամասնութեան, այդ երկու ժողովներն ընտրեր է հետեւեալ կէս պրպ.— Կրօնական Ժողով՝ Տ. Արտաշէս քհյ. Փափազեան, Տ. Գրիգորիս քհյ. Գալայճեան, Տ. Եւազդ քհյ. Գալայճեան, Տ. Մուշեղ քհյ. Տէր Պողոսեան, Տ. Պետրոս քհյ. Թոսեան։ Բաղաքական Ժողով, Տեսուչ՝ Գրիգոր Տիրացուեան, Մարկոս Նաղլեան, Մկրտիչ Խաչիկեան, Յարութիւն Նէշիբեան, Պետրոս Սալլախեան։ Դաւառ. Ժողովին դիւանը այս ընտրութիւնը հաղորդելով Պարիսարքարան, վաւերացումը խնդրած է։

—Էրզրումի կուսակալ Վահիտ. Նաբի պէյ, իր պաշտօնատեղին երթալու առթիւ Երզնկայէն անցած ըլլալով, Առաջնորդ Տեղապահ Տ. Էմմանուէլ Վրդ. բարի գալստեան այցելութիւն տուեր և երկու ժամուան ճամբայ ուղեկցեր է Ն. Վսեմութիւն։

—Մուշի քահանայական դասը իր նիւթական անձուկ վիճակը պարզելով Տեղապահ Տ. Կորիւն Վրդ. Էլլիսիրէմեանի, խնդրեր է որ Պարիսարքարանի մօտ միջնորդէ, որպէս զի նիւթական դարման մը ըլլայ իրենց վիճակին։

—Ազգային մը առջի օրը Ազգ. Պատրիարքարան դիմած էր դաստանարիութեան համար. սակայն եղած յարգումներուն վրայ ետ կեցած է իր այդ մտադրութենէն։

—Յոյն աղջիկ մը երէկ Գատրդիւղէն Պարիսարքարան դիմեց և ընդունեց Հայ Եկեղեցին, ամուսնանալու համար հայ. հիւսուարդի մը հետ։

—Կայս. Բաղաքային բժշկական վարժարանէն դեղագործական վկայական ստացան հեւեւեալ շրջանաւարտները. Թադէոս էֆ. Յ. Աւագեան (Սթանօզլի), Ստեփանիկ էֆ. Վարդանեան (Գրանձբլարցի), Կարապետ էֆ. Պալեան (Պանտրմացի), Յակոբ էֆ. Դ. Զաքրեան (Պոլսեցի) և Արսէն էֆ. Զալբեան (Պոլսեցի)։

ՆՈՒԱՐԴԱՀԱՆԳԷՍ

Օրթաղիւղի Թաղ. Խորհուրդը՝ գիւղին եկեղեցւոյ մասուկին և երկաթ վարժարաններու մատակարարութեան մէջ հինգ գոյացած պարքը վճարելու համար, Պարիսարքարանի մէջնցու դիմում ըրած էր պատկանելով իշխանութեան՝ Նուագահանդէս մը կազմակերպելու համար։ Այս հրամանը շնորհուած ըլլալով, Նուագահանդէսին կազմակերպութիւնը համար Կարգադիր մասնախումբ կազմուած է հետեւեալ ծանօթ անձնաւորութիւններէն. Տեսուչ՝ Թաղատիւնս Սիմոն, Գեղանճեան Մկրտիչ, Գնանճեան Սարգիս, Եուսուֆեան Յովսէփ, Էսմեան Վահան, Խորասանճի Պետրոս, Կիւմիւշկիրեան Տիրան, Հիւրմիւզ Արտաշէս, Մանուկեան Արմենակ, Յակոբեան Մարթէն, Շահպազ Մարտուս, Ֆէհմեան Արիս էֆ.։

Տարակոյս չունինք թէ, ճարտարան և գործնական այս մեծ Նուագահանդէսը, որուն համար ճոխ յայտագիր մը պիտի պատրաստուի, հանակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ Երաժշտասէր ու կրթասէր հասարակութեան կողմէ։ Օրթաղիւղի Ս. Թարգմանչաց և Ս. Հռիփսիմեանց վարժարաններուն վարմի համար ինչպէս նաեւ Կարգադիր Մասնախումբին անդամոց կողմէ նուիրուելիք Ջանքերը կրկնապէս պիտի նպաստեն առ այս, և Թաղ. Խորհուրդը՝ Նուագահանդէսին արդիւնքով կարգադրելով եկեղեցւոյն և դպրոցին մատակարարութեան տակաւ հաշիւները, իր պիտանին հասարակաւորած պիտի տեսնէ, նոր եռանդով մը աշխատելով եկեղեցւոյն պայծառացման ու վարժարաններուն յառաջդիմութեան։

Մանրամասնութիւնք յառաջիկայն։

ԵՆՈՒԱԳԱՆԱՆԳԷՍ

Ֆրանսերէն Սդամպուլ (Stamboul) օրաթերթը եւս ազնուութիւնը ունեցած էր բարեացակամ տողերով շնորհաւորելու Աբեւելեմի ստացած Խմբագրական կազմակերպութիւնը և անոր ծաւալման տրուած նոր զարկը։ Կը փափաքինք մեր շնորհակալութիւնը յայտնել մեր ֆրանսացի յարգելի պաշտօնակցին՝ իր համակրական ինքնարեր զգացումներուն համար։

Ա Զ Դ

Ինամակալութիւնս կը ծանուցանէ բարեպաշտ ժողովրդեան թէ յառաջիկայ կիրակի, 19 Նոյեմբեր, Ս. Եկեղեցւոյս քարոզիչ Տ. Բարգէն Ծ. Վ. հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ և պիտի քարոզէ։

Նոյն օրը պիտի կատարուի նաեւ օծումը Խաչելութեան նորաբերտ պատկերի մը, որ յատկապէս պատրաստուած է Ս. Եկեղեցւոյս համար։

Սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ի ժամ 4։

Ի դիմաց Ինամակալութեան

Ատենադպիր	Ատենապետ
Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ	Յ. ԷՍԱՅԵԱՆ

Ղալաթիա, 1906 Նոյ. 15

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(ԱՀԱՅԱՆՆ ՏԷՐ ԲՈՆՍՊԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՊԵՐԼԻՆ, Նոյ. 29.— Դերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ հարաւային արեւմտեան գերմանական Ափրիկէի յաւելուածական վարկերուն վրայ։ Ծան Պիւլով իշխանը, այդ մասին, բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսաւ.— «Գաղթական գործերու մէջ ծանրակշիռ տագնապի մը հանդէպ պիտի գտնուինք։ Տակաւին ժամանակ մը պիտի անցնի տիրիկեան մեր ատացուածքներուն մէջ հանդարտութիւնը վերահաստատելու համար։ Եթէ կառավարութեան առաջարկը-ւէր ծախսել կամ լքանել մեր գաղթականները, մեր ժողովուրդին լաւագոյն մասերը պիտի վնասէին։ Որ և է նախաբարապետ, որ և է Ռայխդագ պիտի չհամանձնէ այդ տեսակ պատասխանատուութիւն մը։» Ծան Պիւլով իշխանը, խօսքը շարունակելով, խոստովանեցաւ թէ գաղթական վարչութեան կողմէ սխալներ գործուած են, բայց այդ մասին վերագրուած ուրիշ բաներ չափազանցուած են և անիրաւ։ Նախարարությունը յարեց թէ խստիւ պիտի գործէ յանցաւոր պաշտօնեաներու դէմ, բայց պիտի պաշտպանէ անոնք որոնք անիրաւ կերպով կասկածի կ'ենթարկուին։ (Բուռն ծափահարութիւններ)։ Պ. Տարնպուրկ ալ խօսելով ըսաւ թէ գլխաւոր գաղթավայրերը այցելելէ ետքը գաղթական կատարեալ ծրագիրը պիտի ներկայացնէ. յարեց թէ Թիբէլիքիրի և Ընկերութեան տան հետ կնքուած պայմանագրութիւնը արդէն ջնջուած է և թէ վէճերուն տան հետ փոխադրութիւնը համար կնքուած պայմանագրութիւնը յառաջիկայ դեկտ. 31ին պիտի դադրի։ Պ. Տարնպուրկ յայտարարեց թէ ամէն կերպով պիտի ջանայ Ռայխդագին վստահութիւնը չանելու։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհելմ կայսրը Սիլէզիա ուղեւորեցաւ զօրաշարժութեան համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Լորէդ Տոմինկուէզի դատին հրաժարած ըլլալով, թագաւորը Պ. Մորէթի յանձնեց նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

ՊԻԼԿՐԱՏ.— Աքուբչինային մէջ թընդանօթներու խնդրոյն համար վիճաբանութիւն կատարուած տաեն, ազգային ու նոր-արմատական կուսակցութիւնները քննադատեցին նախարարութիւնը, ըսելով որ Շնայտերի թնդանօթները, վերջին տարիները կատարուած փորձերուն մէջ, լաւ արդիւնք չեն տուած։

ԹՐԱԲԱՆԻ.— Բուռն փոթորիկի մը հետեւանքով 137 թիւ թորիլիանաը, առջի գիշերը, խրեցաւ Ցավլինեանայի ժայռերուն վրայ։ յետոյ ընկղմեցաւ։ Նաւաստիները, տասնվեց հոգի, աղատուեցան։

ԲՈՒԲԻՋ.—Հրաման տրուեցաւ, որպէս զի Մինչերկրականի ֆրանսական նաւատորմիղին երեք մարտանաւեր վարն առուս ճամբայ ելնէ դէպ ի Մարոք։

(ԱՀԱՅԱՆՆ ԾԱՆՈՒՈՅՑԱԼ)

ՄԱՏՐԻՏ, 29 Նոյեմ.—Երեսփ. ժողովին այն քուէն, որով Լորէդ Տոմինկուէզի դատին իր մեծամասնութիւնը կորսնցուց, արդիւնք էր թէ Վասիլլօ մարքիզին հարցապնդումին առաջ եկած վիճաբանութեանց՝ քաղաքային ամուսնութեանց և ընկերակցութեանց օրինագիծին համար։

—Ալֆոնս թագաւորը, այսօր, սեսակցեցաւ Լորէդ Տոմինկուէզ մարէշալին և Պ. Մոնթէրօ Ռիոսի հետ. Նաեւ հրաւիրեց Պ. Մորէթը։ Կը կարծուի թէ այս վերջինին պիտի յանձնուի նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

—Պառլամենտական լրագիրները յայտնած ըլլալով, կը յայտարարեն թէ միայն Պ. Մաուրա դաշինք մը կազմելու ձեւը ընելու հասութիւնը ունի, վասն զի Պ. Մորէթ չի կրնար լքանել դաշինքին ծրագիրները՝ կրօնական քաղաքականութեան մասին, որուն կը հակառակին Սալմոյ առուար մեծամասնութիւնը։ Կ'ըսուի թէ Ալֆոնս ԺԳ. չուզեր Խորհրդարանը լուծել, ինչ որ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ պառլամենտական դաշինքով մը։ Կ'երեւայ թէ Սալմոն նիոյ նախարարական ատենապետ լուծումը դժուարութեանց պիտի հանդիպի։

ԲԱՐԻԶ.— Ճիշդ չեն աւստրիական ու գերմանական լրագիրներուն այն լուրերը թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը, սերպական նոր փոխառութիւնը Բարիզի Սպարտնէն մէջ ընդունելու համար, պայման դրած ըլլայ Աւստրիոյ և Սերպիոյ միջև վէճին կարգադրութիւնը։ Ֆրանսա, անշուշտ, փափաքող է այդ կարգադրութեան, սակայն նոյն տեսակ պայման մը չէ դրած։

ԲԵՌԵՐՍԿՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրեմիաի Պերլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Տոչէ Պանքի Ջանքերը, Ռուսիոյ մէջ ճիւղերու հաստատելու համար, չեն յաջողած։ Ռուսի Պանքան, այդ մերժումին հետեւանքով, Պերլինի իր կեդրոնին մէջ ռուսական ճիւղ մը հաստատել, ուս յանախորդներ գտնելու համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերեն նոյ. 28)

ՆԱԻԱՅԻՆ ՑՈՅՑԸ ՄԱՐՈՔԻ ԱՌՋԵՒ

ՎԻԵՆՆԱ, Նոյ. 17.—Մարոքի կացութեան հետաքրքրող տեղեկութեանց ոչ-պաշտօնական օրինակները կատարելապէս անվանգ կը ներկայացնեն Ֆրանսայի և Սպանիոյ կողմէ Մարոքի մէջ մտցուած գործողութիւնը։ Այդ երկու տէրութիւնները Մարոքի մէջ սահմանութիւնը պիտի կարգադրեն, ինչպէս պաշտօն տրուած էր իրենց Ալճեզիրասի Դեսպանախորհուրդէն։ Բայց ասոր հակառակ լուրեր ալ կան այսինքն թէ Ֆրանսայի ծովային պաշտօնատունը Թուլոնի մէջ մասնաւոր շոգենաւ մը հիւանդանոցի վերածել կուտայ, նաւաստիներն հետ թանձէր զրկելու համար։ Հետեւաբար Բարիզի մէջ գործն այնպէս ըմբռնած են որ երկարատեւ արշաւանք մը տեղի պիտի ունենայ, թէպէտ ծանր հանգամանք չպիտի ունենայ այդ։ Թանձէր զրկուելու համար ծովակալ Թուշառի հրամանատարութեան տակ Թուլոնի առջեւ խարսխած նաւաբաժինը երեք մարտանաւերէ և ցամաք հանուելիք կիսաբաժնին փոխադրութեան համար մէկ փոխադրանաւէ կը բաղկանայ։ Իրաց այս վիճակին առջեւ, Գերմանիոյ և Անգլիոյ մէջ հաճութեամբ կը դիտեն որ գերման կառավարութիւնը կատարելապէս չէզոք ընթացք մը բռնել կ'ուզէ Ֆրանսական միջամտութեան հանդէպ, և Լոնտոնի դաշինքը չի խորհիր նաւարաժին մը զրկել Մարոք։ Սպանիոյ մէջ տակաւ կ'աւելնայ դժգոհութիւնը Մարոքիսի դաշինքին այս աստիճան եռանդոտ գործունէութեան մասին, զոր ընդդիմադիր էլ Բեզ լրագիրը արկածախնդրութիւն կ'անուանէ։

ՄԱՏՐԻՏ, Նոյ. 27. — Սպանիական թերթերը հեռագիրներ կը հրատարակեն Թանձէրէ, որոնք կ'ամբաստանեն տեղւոյն Ֆրանսական լրագիրները և մասնաւորապէս ՏէրէՀ Մարոքենը թէ անհիմն լուրեր հրատարակելով և անոնց դէպքերն ալ մեծցնելով զրգռութիւն յառաջ կը բերեն, ձեռք առնուած միջոցները արդարացնելու համար։ Սպանիական դեսպանը իր Ֆրանսայի պաշտօնակցին ուշադրութիւնը հրաւիրեց այս ընթացքին վրայ։ Մարոքի մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Նոյ.— Ֆոսիէ Զայթունկի կը հեռագրեն Թանձէրէն.—«Բաթսուլիի համախոհները իրենց վերջին պարտութեանց վրէժն առնելու համար, այս առտու յարձակեցան Ֆռանսի վրայ՝ Թանձէրի մօտ։ Բուռն կռիւ մը տեղի ունեցաւ. երկու կողմէն վիրաւոր և մեռեալներ կան։ Զորս գիւղեր այրեցան։ Վերջապէս Սմանէրա ցեղայինները ետ մղուեցան։

ԵՐԵՒԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԲՐԻՆԷԴԻԻ ԿԱՐԾԻՐԸ

ՀՌՈՄ, Նոյ. 27.— Նոյեմբերի Ֆրայէ Բրեսեի թղթակիցը կը հեռագրէ իր թերթին.— Մոնթէ-Զիդօրիօ երթալու ժամանակ հանդիպեցայ երեսփոխան Բրինէդիին, որ 1903ին հիւանդացաւ և արտաքին գործոց նախարարութենէն հրաժարեցաւ։ Նախկին նախարարը այժմ կատարելապէս կազդուրուած և քաջառողջ է, և ինչպէս առաջ, այժմ ալ Խորհրդոյ երեսփ. ժողովին ամէնէն գործունեայ ներկայացուցիչներէն մէկը կը համարուի։

—Այժմ գործերը դարձեալ կարգին են, ըսի ես, խօսակցութիւն մը բանալու համար։

—Ինչ կ'ուզէք ըսել, պատասխանեց երեսփոխան Բրինէդի։

—Ես համոզուած եմ որ Երբեակ Զինակցութիւնը դարձեալ երկար տարիներու համար ապահովուած է։

—Տարիներ. սակայն ինչ որ այս խնդրի մասին գրուած է, ուղիղ չէր։ Դուք պէտք չէ ըսէք դարձեալ։ 1902ի մայիս ամսուն մէջ ես վերադարձեցի Երբեակ Զինակցութիւնը առանց որ և է փոփոխութեան, և անոր գոյութիւնը երկու շրջանակներու չի բաժնուիր։ 1892ին տասն տարուան համար վերանորոգուեցաւ Երբեակ Զինակցութիւնը ինչպէս 1902ին։ Գերման քաղաքականութիւնը վերջին տարիներուն մէջ երկու մեծ սխալներ գործեց։ Գերմանիոյ առաջին մեծ սխալը Ռուսիայէն հեռանալն էր և երկրորդը՝ Անգլիոյ հետ քաղաքականական պայքարի մը մէջ մտնելը։ Կը յուսանք որ գերման վարչակազմը մեծ վտանգի մը առաջքը պիտի առնէ արգիլելով որ Ֆրանսա, Ռուսիա և Անգլիա քաղաքական միութիւն մը չկազմեն։ Իտալիա և Աւստրիա-Հունգարիա Անգլիոյ և Ֆրանսայի միացեալ նաւատորմիղներուն դէմ չեն կրնար պայքարիլ։

«Որքան աւելի դժուարին պիտի ըլլայ Երբեակ Զինակցութեան կացութիւնը եթէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի զինակցի նաեւ Ռուսիա։ Այս վերջին պարագային որքան ալ անկիրգ ըլլան մեր Երբեակ Զինակցութեան նկատմամբ ունեցած յոյսերս, անկարելի է հաստատիմ մնալ անոր։ Իշխան Պիւլով հեռատես և խելօք դիւանագէտ մըն է։ Ի սրտէ կը բաղձամ որ յաջողի ազատել գերմանիա «փայլուն չեզոքացումէ» մը, որ անոր կ'սպառնայ։

«Ցաւալս լսած եմ, բուռ նախորդ նախարարը, թէ ես Իտալիոյ և Աւստրիոյ բարեկամական յարաբերութեանց խանգարուելուն պատճառ եղած եմ։ Բոլորովին սխալ է այս լուրը. վկայ են կոմս Ֆոն Բասէդովի և կոմս Կոլուխովսքի։ Թող անունք բանն թէ ես Աւստրիոյ թշնամին եմ։ Ամէնէն աւելի ես Իտալիոյ և Աւստրիոյ բարեկամութեան համար աշխատած եմ։ Եթէ ես հին սովորութեան հակառակ բացայայտ կերպով ճաւեր խօսեցայ Իտալիոյ և Աւստրիոյ յարաբերութեանց մասին նոտասակս միշտ անոնց բարեկամութիւնն և բարւոք յարաբերութիւններն էին։ «Ես Աւստրիոյ թշնամի»— ըսաւ ճարտն բարձրացնելով երեսփոխան Բրինէդի, ասկից աւելի անարդար զրպարտութիւն չի կրնար ըլլալ։ Սան Ճիրօլամոյի խնդրի ժամանակ ամէն կողմէն վրաս ճնշում գործ դրին Աւստրիոյ դէմ գործելու համար, դուք այս պարագան քաջ գիտէք։ Ո՞վ վերանորոգեց Երբեակ Զինակցութիւնը։

«Երբեակ Զինակցութիւնը պիտի շարունակուի մինչեւ 1912։ Արտաքին գործոց նախարար Դիդրիխի մեծ ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլայ եթէ Երբեակ Զինակցութեան պայմաններէն օգտուելով Աւստրիոյ հետ բոլոր վիճելի խնդիրներու մասին ընդհանուր համաձայնութիւն մը կնքէ։ Այսպիսի քաղաքականութեան եռամեայ կերպով պիտի նպաստեմ։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Նոյ.—Գերման Ռայխսդակին մէջ վաղը պիտի սկսի գաղթական խնդրոյ վիճաբանութիւնը, որուն կը սպասուի մեծ հետաքրքրութեամբ։ Նախարարապետ Պիւլով իշխանը կարեւոր բանախօսութիւն մը պիտի ընէ։ Ծնունդի արձակուրդներէն առաջ, որ դեկտ. 14ին կը սկսի, արտաքին գործոց պաշտօնատունը Ռայխսդակին պիտի ներկայացնէ Սլէզվիգասի դաշնագիրը, առաջարկելով որ այդ դաշնագրին մէջ, գերման օրինագծին հետ անհամաձայն գտնուող մէկ քանի տարաբերութիւնները, համաձայնեցուցումն օրէնքին։

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Նոյեմբեր. — Վիլհելմ կայսր, որ յայտնապէս կ'ուզէ ցուցնել թէ Պիւլով իշխանը կը վայելէ միշտ իր անդրդուելի շնորհը, լուր զրկեց իշխանին թէ այս իրիկուն իր հետ պիտի ճաշէ։ Գերման կայսեր այս իրիկուն Պիւլով իշխանին հետ ճաշելը անոր համար կարեւոր է, զի նախարարապետը վաղը, Ռայխսդակին մէջ, գաղթական խնդրոյ վրայ վիճաբանութիւնը սկսելէ առաջ, բանախօսութիւն մը պիտի ընէ։

ԳՕՆԳԿՈՒՕԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՊՐԻՍԷԼ, 27 Նոյ.— Խորհրդարանի այս օրուան նիստէն առաջ, աջակողմի երեսփոխաններ դիմարում մը ըրին. դաշնիքի անդամները յայտնելով Քոնկոյի պետութեան խօսքութիւնը, միջազգային տեսակէտով, խօսեցան Պէլճիոյ կողմէ Քոնկոյի պետութեան ստացման իրաւունքի իրականացման վրայ, և պահանջեցին որ ստորագրուի փոխանցման պայմանագիրն և առնուի գաղթականութեան արտօնագիրը։ Խորհրդարանի նիստին մէջ արտաքին գործոց Նախարարը պատասխանելով նախապէս եղած հարցման մը ըսաւ թէ պիտի կառավարութիւնն տեղեկութիւն ստացած չէ անգլ. կառավարութենէն, Պելճիոյ և Քոնկոյի պետութեան հետ ունեցած յարաբերութեանց մասին։ Պիտի կառավարութիւնը ճանչնալով թէ՛ իր և թէ Քոնկոյի անկախ պետութեան իրաւունքները, վճռականութեան անսահման ազատութեան մէջ պիտի հետեւի այն ուղիղ շաւղին զոր կը ցուցնեն իրեն երկրին շահերը։

ՃԱՊՈՆ

ԹՈՔԻՕ, Նոյ. 27.— Ճապոնցիք որոշեցին Եուսկամրոյի մօտ կամուրջ մը շինել Եալու գետին վրայ. այս կամուրջը 3239 ոտք երկայնութիւն պիտի ունենայ և չինութեանն համար ալ երկու միլիոն ենէն պիտի ծախսուի։ Միւսնոյն ատեն պատրաստ պիտի ըլլայ նաեւ Վիզու-Մուքշեն երկաթուղին։

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Նոյ.— Թոքիոյէ կը ծանուցուի պաշտօնապէս թէ 1905 դեկտ. 12ին ընկղմած Միխազա ճապոնական առաջին կարգի զրահաւորին վրայ կատարուած խուզարկութեամբ հաստատուեցաւ թէ նաւուն ընկղմման

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Զգայաւութիւն, կէս զլխացաւ, քնահաւութիւն, էնգիւլէնցա եւ ամէն չզայլն հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնէն, ասքիէօս Դրաժոնեանի հակաչզայաւական դեղահաներու միջոցաւ։ Դին, տուփ, գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթօր Քրոնեք եւ ընկ. 76 Պօէթի փողոց, Բարիզ, կ. Պոլիս, Ճ. Մէկիքի որդիք և ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 20—30

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. — Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի դրած է հայթայթումը սա նիւթերուն. —

300 ծրար ձերմակ քարտօն՝ թիւ 25, 20, 30, իւրաքանչիւր ծրարը 25 քիլոկրամի.

2000 քիլոկրամ ամպալաժի թուղթ.

200 արցակ (rame) բալիա ձերմակ թուղթ՝ 102+63 չափով, իւրաքանչիւր արցակը 17 քիլոկրամի.

50 կոր բաչիրնի սեւ մորթ.

Բոլոր սոնք պիտի հայթայթուին ամենէն հաճելիօտ, որ հասարակութեան տրամադրութեանը տակ դրուած է, եւ պիտի յանձնուին անծախս Պոլիս՝ Օսմ. Բանկը. Պարտքի, վերջնական նուազուրդէն 40 օր առաջ։

Առժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1906 Նոյեմ. 13/26ին, երկուշաբթի օր, կէս օրէն առաջ ժամը 2էն մինչեւ կէս օրէն առաջ ժամը 3։

Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ առնուազն 30% զեղչով, առժամեայ նուազուրդին փակումէն մինչեւ երեք օր առաջը, այսինքն մինչեւ Նոյեմ. 16/29։

Երրորդ օրը դիմումները պիտի ընդունուին մինչեւ կէս օրէն առաջ ժամը 3։

Անոնք, որ կը փափաքին մասնակցիլ այս նուազուրդին, պարտին Կեդր. Վարչութեան մատուցկին իրը երաշխաւորութիւն ի պահ տալ ըստ ալիք հայթայթումին հարիւրին 10ը։

Մատուցման գիրերը պէտք է ներկայացնել Կեդր. Վարչութեան՝ կնքուած պահարանով, որուն մէջ դրուած պիտի ըլլայ նմոյշ մը վերոյիշեալ ապրանքներէն զորս հայթայթել յանձն կ'առնեն յանձնառուները։ Այս նմոյշը պէտք է յանձնառուին յատուկ մէկ նշանը կրէ։ Յանձնառութեանց տետրակը այսօրուընէ սկսեալ տրամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան, որ կրնայ այդ մասին տեղեկութիւններ առնել՝ դիմելով մասնակցարարական ճիւղին, կէս օրէն առաջ ժամը 2էն մինչեւ կէս օրէն առաջ ժամ 3։

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն
30/13 Նոյեմ. 1906/1322 11—16

* * *

Ազդ.— 1323 զիլհիճէ 25ի Օրէնքը 5 փարանոց դրոշմատուրքի (Յօդ. 9 թիւ 93) կ'ենթարկէ «այն ծանուցումները, որոնք խաւաքարտի վրայ պատրաստուած են մասնաւորներու կողմէ, և դրուած, կախուած եւ կամ այլապէս ցուցադրուած են հանրային վայրերու մէջ։ Հետեւաբար՝ երկու փարանոց դրոշմաթուղթ կրող ծանուցումի օրինակները, որ տակաւին չէ գործածուած, պարտին ենթարկուիլ օրէնքին տրամադրած յատկացեալ տուրքին. ծանուցումները տուգանքի պիտի դատապարտուին։ Այն ծանուցումները, որոնք 1310 Բամազանի օրէնքին համաձայն պատրաստուած են և 2 փարանոց փուլ կը կրեն, 3 փարայի յատկացեալ կան տուրքին ենթակայ չպիտի ըլլան, եթէ երբեք ծանուցումի տէրերը մինչեւ դեկտեմբեր 15 (Ն. Տ.) հանր. Պարտքի վարչութեան ներկայացնեն նմուշ մը իւրմէջ ծանուցումէն, յայտարարութեամբ մը միասին, ուր յայտնուած պէտք է ըլլայ ծանուցումի օրինակներուն թիւը։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ, առանց այն ծանուցումները, որոնց վրայ չէ կատարուած յիշեալ ձեւակերպութիւնը ջնջուած պիտի համարուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
30/12 դեկտ. 1906 (1322) 8—15

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԻ

Ամսոյս 13/26ի չորեքշաբթի օրուընէ սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքան իր Ղալաթիոյ կիւշէներուն մէջ մեծիմիտ տուրուած ատաբաժանումներու փոխանակութիւնը պիտի կատարէ 1000 ղրշ. և աւելի գումարներու համար միայն։ Հազար ղրշ. պակաս եղող ո եւ է գումար պէտք է ներկայացնել Պոլսոյ կողմը՝ Թարաքճըլար, մասնաւորապէս բացուած թիւ 15 դրամատունը։

Կ. ՊՈԼԻՍ 25 Սեպտ. 1906

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երիւեկութիւն կառախմբերու 1906 Նոյեմբեր 1 Ն. Տ. հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻՇ

ԵՐԹ Կառ. թ. 222 խառն Առտ. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. թ. 22 խառն Իրկ ժ.	վ.
12	—	ժկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	42	»	Կէօքճէ Քըսրք	ժկն.	2	20
1	39	»	Սապանճա Բունար	»	1	38
2	33	»	Սլաեուռնա	»	12	42
3	15	»	Զէքիրլէր	»	11	53
4	10	»	Տէօյէր	»	11	5
4	93	»	Իսմանիյէ	»	10	20
5	3	»	Համամ	»	9	53
5	14	»	Կազլիկէօլ Համամ	»	9	44
6	1	»	Աֆիոն Դարա Հիսար	»	9	13
6	41	»	Պէյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	»	Զայ	»	7	33
8	21	»	Իսնագլու	»	6	40
8	45	»	Եասսիան	»	6	15
9	16	»	Ագ Շէհիր	»	5	53
9	48	»	Աղարի քէօյ	»	5	12
10	30	»	Զավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	»	Իլկին	»	4	3
11	55	»	Դատրն-Խանը	»	3	9
12	50	»	Սէբրայ-Ինի	»	2	27
1	22	»	Մէյտան	»	1	47
2	22	»	Բունար-Պայը	»	12	42
3	3	ժմն.	Գոնեա	մկն.	12	—
իրիկ.				առտ.		

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻՇ

ԵՐԹ Կառ. թ. 122 խառն Առտ. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՁ Կառ. թ. 21 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	»	Ագ Բունար	մկն.	10	18
2	24	»	Այբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	»	Սարիքէօյ	»	8	1
4	53	»	Պիլէր	»	7	4
5	35	»	Սասրլէր	»	6	27
6	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	»	Բօյաթլի	»	5	16
8	21	»	Մալի Քէօյ	»	3	49
9	15	»	Սէյնճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առտ.		

ԱԼԱԵՈՒՆԷՆ ՔԷՕՓԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ թ. 322 խառն Առտ. ժ.	վ.	թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ թ. 321 խառն Առտ. ժ.	վ.	թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	45	մկն.	Ալաեուռնա	ժմն.	2	12	5
2	55	1	5	ժմն.	Քէօփահեա	մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԼ — ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ թ. 42 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ թ. 421 խառն Առտ. ժ.	վ.	ժ.	վ.
6	23	7	53	ժմն.	Ատա-Բազար	մկն.	5	17	6	47
6	5	7	35	մկն.	Համիտիէ	ժմն.	5	35	7	05

5—10

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Զգոս 2|14 Ի. 320 Ռգիեր 20 Յուլեիր Գերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէղաբէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Դարաու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Մ. Ի. Սատաք եւ Ռօսիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Դարաու թիւ 10։
Պոլիս, Ասպտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլեր փողոց։
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Դարաու, Իզմիր փողոց։
Պոլիս, Իսան պէյ, Իզզէթ փաշա խան։
Դատրգիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ։
17 Դոլծակալութիւնք Օսմ. Դատրգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի։
Պէօյիւքճէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրէնգիւղ, Թէօդոկոս Եօանիտէս, Նամակատան մօտ։
Շիլլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէյիւքճէրէ ճատտէսի, թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէնաիք, Բ. Սամմարիքա։
Մեծ Կղզի, Բէյսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայսրանի հրապարակ։
գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 14—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՔԷՆ

ՍՐԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԷ

ԸՆԴՄԷՋ Հրլի, կ. Պոլսոյ եւ Օսէասլի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիտոս	4311	Հիտալկա	1531	Մարսէլլոս	3709	Սաբֆօ	1119
Լէքթ	3607	Տոմինոս	938	Հինտու	372	Միքատոս	3557	Տիբիս	1735
Անճէլս	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիս	119
Աթիոքոս	2277	Տրաքս	1713	Հումպէրտ	595	Մոնդէպէլլս		Սցէրս	1203
Պասանս	1822	Տին սմս	504	Իակս	2354	Մուցիլլս	3419	Թասոս	1323
Պորոտինս	1264	Էպքս	3464	Իտանս	5 40	Նէքտ	1 33	Թ. Ուիլսոն	1546
Պլ ֆֆալս	418	Էլասքատս	1520	Ճիւնս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէյրս	1371	Էցաքս	84	Քլէս	053	Ենթացիս	4036	Թոլէտս	1470
Գալիբաս	1837	Ֆիտս	954	Քոլրինս	2807	Օրլանտս	1535	Օւրպինս	242
Գարէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմնս	1700	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գազս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանչիսքս	4582	Լէքանթս	2272	Բիալճս	3329	Վքլթուցն	239
Հօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1743	Բինալտս	1553	Եէտս	1450
Դոլորատս	4235	Կիկանս	1143	Լորէնցս	3 91	Բոլլս	1613	Զէցս	1200
Գոնկս	2905	Կոզս	1011	Մալմս	724	Բօճէս	1789	Թորս	
Դորսս	895	Կըսանս	1695	Մարէնկս	1 73	Բոզացիս	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած են.

Միքասս չոգենաւը, նաւապետ Թորք։

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուին.

Տայսս չոգենաւը, դեկտ. 4ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԵՐԻՋՕՏ
Թիւ 22 24, Բիւլիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 10 —50

ՇՈԳԵՆԱԻՊՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՕՋԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.

Ն. ԲԱՔԷ ՍՈՒԼՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Դկտ. 1ին, Քարամանի, Պոթումէն։
Դկտ. 3ին, Իմիրէզի, Մարսիլիայէն
Դկտ. 4ին, Անգլոյի, Մարսիլիայէն
Դկտ. 7ին, Ուէս Սէպու, Պոթումէն
Դկտ. 11ին, Միսկրէզի, Մարսիլիայէն
Դկտ. 14ին, Սիրասսի, Անտա. եղերքէն
Դկտ. 17ին, Անգլոյի, Պոթումէն

ՄԵԿՆՈՒՈՂՆԵՐ

Դկտ. 1ին, Դարամանի, Ձէնովա եւ Մարսիլիա։
Դկտ. 4ին, Իմիրէզի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։
Դկտ. 5ին, Անգլոյի, Տրապիզոն և Պաթում։
Դկտ. 7ին, Ուէս Սէպու, Մարսիլիա։
Դկտ. 12ին, Միսկրէզի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Դկտ. 14ին, Սիրասսի, Մարսիլիա
Դկտ. 18ին, Անգլոյի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։

Ճամբորդութիւնը Կ. Պոլսէն Բարիզ 6 օր կը տեւէ։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 10 —50 Թ. ՌԲՊՈՒԻ

ՑՍՍԱՔԱՑԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՍԵԾԱԳՈՅՆ ԱՊԱՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻԿԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԻԷՆ

VICTORIA DE BERLIN

Յունի օրէսի, բուսակի ճիւղեր

Ապահովագրեալ գումար 1904ին Ֆր. 1,491,279
Պահեստի դրամ 1904ին » 605,718,000

Հաստատուած 1853 սեպտ. 27ին տարբ. յանկեան հրամանագրով եւ ուղղակի կառավարութեան հսկողութեան ներքոյ։

ԸՆԿ. ԴՐՍՄԱՏԻՈՒՆՆԵՐԸ
Օսմ. Դայս Պանքա
եւ Արէտի Լիոնէ

Լիազօր Ընդհ. Ներկայացուցիչ
ՅՈՍԷՖՕՎ ՄԱՆՈՒՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա, Առապեան խան

Վա ի զո ծակատարութեան
ՍՐԱՄ ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
34 50

ՔԻՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Նիւ Եորք երեւ ուղղակի կը շոգենաւեր Լիվերբուլի եւ Արեւելից մասերու

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Լուքանիա	12952	Սլավոնիա	10605
Քամբրիա	12950	Սիրիանիա	5598
Քարմանիա	20000	Ուլիմանիա	10402
Քարոնիա	20000	Պրէսիա	3500
Ումբրիա	8127	Վէրիա	3928
Էթրուրիա	8117	Ֆավիա	2970
Լուզիթանիա	32500	Սիրիա	2450
Նորվեգիանիա	3200	Սիրիա	2945
Սաքսոնիա	14280	Սարակոսա	2200
Իվէրնիա	14058	Լէբոս	2 50
Քարթագիա	13603	Շէրպուրկ	1620
Բանոնիա	9851		

Դիմել առ ՎԻԼԼԻԱՄ ՍԻՄԷՐ և ԸՆԿ. Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. Քարա Մուսթաֆա փողոց
27—50

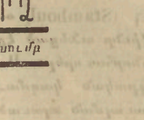

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերք

Նաւարտեան ամեն երեք շաբաթը մէկ անգամ
Պոլսոյ եւ Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմայիլիա շոգենաւը Նաւապետ Անտրիէ, երկուշաբթի, 3 դեկտմ. 1906 (Ը. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 4ին, Ալեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 4 դեկտմ 1906 (Ը. Ե.) կէս օրէ ետքը, ժամ երեքին պիտի մեկնի Ալեքսանդրիա, հանդիպելով Միթիլլի, Իզմիր և Պիրէան։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմանէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԻՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամաճակացոյց կառախմբ. երեքեակ
1906 Սեպտ. 14 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՃԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻՇ

ԵՐԹ Կոխմ. 622

Կայարան		Ապր. և Ճմբ. Առտու
Գոնիա	մեկ.	12 30
Գային խան		1 01
Զումրա		1 45
Արրգ Էօրէն		2 13
Մանտասուն		2 42
Դարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սարաբվա		3 54
Այրանճը Տէրպէնտ		4 44
Ալանա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 05
Պուլկուրլու ժմն.	թ.-թ.	6 20

ԴԱՐՁ Կոխմ. 621

Կայարան		Ապր. և Ճմբ. Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
	ժմն.	6 53
Էրէյլի	մկն.	8 50
Ալանա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 0
Սարաբվա		10 43
Դարաման	ժմն.	11 07
	մկն.	11 22
Մանտարուն		11 55
Արրգ Էօրէն		12 24
Զումրա		1 —
Գային խան		1 36
Գոնիա ժմն.	Իրիկ.	2 05

3 50

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէգէ	Նայագարիս
Մինճես	Էմէյսիս
Բաֆտէս	Գը գիրիս
Թէյպր	Մօէրիս
Նարպօն	Ֆայէֆ
Նավարին	Ֆարոս
	Թիպս

Պօսի ֆս շոգենաւը Սեւ Ծովէն կ. Պոլիս գա նալով դեկտ. 1ին Լիվերբուլ ուղեւորելու համար։

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգրստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, եղեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին։ սդերլիճ

կ. Պոլսէ Լիվերբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ Ընկ.
Գործակալք
Ուիթոր խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
34—50 31 ՃԷՄ Սգրիգ, Լիվրբ Ա.

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ՀԵՏԱԶՕՏԻԶԸ

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԺԱՆԵԿԱԳՈՐԾՈՒՀԻՆ

Մէն-Լուսիի փոքր յարկաբաժինը տակաւ պարզուած էր։ Արժէքաւոր ամէն առարկայ ծալուած կամ դրուատուն տարուած էր։

Իլմա դռնաբեղէն չունէր՝ ալ եւ. իր ամուսնական մտադրութիւնն միայն պռնած էր, տեսակ մը մնաղաչութիւնամբ։ Կը կարծէր որ չպիտի կրնար տակէ աւելի տառապանքի տակ, երբ դժբախտութեան ճնշող ձեռքը աւելի ուժով ծանրացաւ։

Իրիկուն մը, մինչ ակամէ դրած մատի կ'ընէր Ժիւլի դանդաչտա քայլերուն, դուռը զարնուեցաւ ուժգնօրէն։

—Ցանուն օրինաց, բացէ՛ք։

Դողդոջուն ու տարտահարար, դրան նիգը քաշեց և երկու ոստիկաններ ներս մտան։

Բիլան Ճշմարտութեան տեղեկացաւ։

Ժիւլ Օբլէր դող մը էր...

Հարուստ ճարտարապետի մը տարաբաղդութիւնը կեղծելով՝ յաջողած էր հարիւր հազար ֆրանք գանձել վառոտանիներն տեղադնելէն։ Եղած բողոքի մը վրայ, խարեան ձերբակալուած էր...

Ընդունած հարուածը այնքան դժբնդակ էր որ տարբախտ Իլմա պահ մը իր գիտակցութիւնը կորսնցուց։ Բայց մոքին առջեւ բերելով աղջիկը, ինքզինքը դատեւ ու արիացաւ, պատրաստ՝ պայքար մղելու, որպէսզի զի մնացած պատիւը փրկէր, եթէ երբեք առնն կար տակաւին։

Չէր ուզեր հոգատ ընծայել սկզբան. Ժիւլ զո՛ղ... կարելի բան չէր... Իր հոգւոյն բոլոր ուժովը կը մաղթէր թշուառականին վերադարձը, զոր չէր ուզեր յանցաւոր մը նկատել։

Աւա՛ղ, տեսնելիք չունէր ալեւ։

Ժիւլ Օբլէր ի բացակայութեան դատապարտուեցաւ տարուն տաժանակիր աշխատութեան, և Իլմա, դատարանէն դուրս եկած տանն, ուր իր ամուսնոյն տնամնարկութիւնը պարզուած էր ամբողջովին, սա զգայութիւնը ունեցաւ թէ մահը ձեռք դրած էր իր վրայ։

Մեծ ապատարարին՝ մահուան գալսաեան կը բաղձար խեղճ կինը, բայց երբ ժամանը աչքի առջեւ կը բերէր, որ առանձին, տարուտ զուրկ պիտի մնար, սոսկում կը զգար։ Ուստի կեանքին կառչեցաւ, իր բավանդակ կամեցողութիւնը կեղրոնացնելով միակ մտածումի մը մէջ, այն է ապրիլ՝ զաւակին վրայ հոգալու համար։

Մէն-Լուսի-ան-լ'Իլի բնակարանէն ելան։ Իլմա չուզեց իր հետ տանիլ այն ամէն բանները որոնք անցեալը կը յիշեցնէին, փայլուն անցեալը և տարաբախտ մասյ օրերը։

Օբլէր մականունն իսկ ձգեց, քանի որ անպատուուած էր ան, և սկսաւ Պլանչար մականունը գործածել։

Մայր ու աղջիկ համեստ բնակարան մը վարձեցին Կրավիլիէ փողոցին մէջ, Շամիլէն երկու քայլ հեռու։ Ցանկը կը բաղկանար ընդարձակ սենեակէ մը և աշխատութեան մութ սենեակէ մը։

Իլմա ունեցած քիչ մը գրամով գնեց անհրաժեշտ կարասիներ և սկսաւ իր նախկին արհեստն ի գործ դնել, երբ Ժիւլ Օբլէրի հետ չէր ամուսնացած տակաւին։ Այդ արհեստն էր ժանեակի յարդարում։

Իր ամուսնութիւնը քիմիագէտին հետ՝ քմահաճ միութիւն մը եղած էր։

Ժիւլ իր հետ ամուսնացած էր հիմանալի գեղեցկութեանը պատճառաւ։ Ու նոյնպէս ամոլը իրար պաշտած էր։

Բայց հիմա Իլմայի շատ սուղ կը նստէին անցուցած երջանիկ օրերը։

Իր նոր ընակարանին մէջ հաստատուելէ յետոյ, Իլմայի մեծ հոգը եղաւ իր աղջիկն սորվեցնել Ալանտոնի, անգլիական ու Վենետիկի ժանեակներուն նորոգելու և յարդարելու դժուարին ու փափուկ արուեստը։ Այդ ժանեակներուն չնորհիւր իրեն համար ո եւ է գաղտնիք չունէր ալ։

Կարծես թէ նոսթալգացում մը իրեն կ'ազդարարէր որ քիչ տանէն իր սիրասուն զաւակը պէտք պիտի ունենար իր մայրական արհեստն ի գործ դնելու։

Արդարեւ, Իլմա հարիւր քանի մը յաճախող դառնց, անիրկին ինքնա, յամր տենդի մը ենթակայ, որուն չէր կրնար յաղթել։ Այսպէս օրերով դատուած մնաց անկողնին մէջ, մինչ թոնդրացած և դլուխը լեցուած սեւ մղձաւանջներով։

Ինչոչ ժամն յաստատութեան մատնուած էր, զգալով որ իր սիրելի մայրիկը երկար ատեն չպիտի դիմանար զինքը տանջող տեսին։

Սակայն կը կրնապատկէր իր արիութիւնը։ ցորեկ և գիշեր կ'աշխատէր՝ հին ժանեակներու վրայ հոգած, զորս կը յաջողէր նորոգել մօրը չափ ճարտարութեամբ։

Այսպէս՝ հիւանդը ո՛չ մէկ բանի նեղութիւն կը քաշէր, և ժամն այն ատեն երջանիկ կը դարձնէր զինքը, երբ կարենար համար ու փափուկ ուսելիքներ հրամցնել մօրը, զոր այնքան կը պաշտէր և որ երկար կեանք չպիտի ունենար։

Բարեբախտաբար, ժամանի նկատմամբ մեծ դուրդուրանք կը տածէր տան դրուեսպասուհին, մայր Միշիւ, որ շատ ազնիւ կին մըն էր։ Մնաց որ, հօրաքոյրն էր այն Միշիւին, որ Սէրիսօլի դղեակին մէջ տեսանք այս պատմութեան սկիզբը։

Իլմա, նոր տան մէջ հաստատուելէն յետոյ, դռնապանուհին սիրոյ դրուած էր, ժանեակէ հէն գլխանոցը նոյոգելով, որ տիկին Միշիւի մեծ մօրը կը պատկանէր և դռնապանուհին շատ կը դուրդուրար անոր վրայ։

Երբ ազնիւ դռնապանուհին տեսաւ որ Իլմա անկողին ինկած էր, ինք գնաց բժիշկ մը կանչեց։ Դիւ նոր հաստատուած թաղին մէջ, արդէն իսկ համբաւ հանած էր։

Տոքթ. Ժորժ Լբպրէ զմնեց հիւանդը։ Առաջին անգամուն իսկ հիւանդին կեանքը դատապարտած համարեց։

Իլմա, վշտէն կրծուած, անարիւն մնրմին մը ունէր որ չէր կրնար տակալ հիւանդութեան։ Գալով բարոյական վիճակին, ա՛լ աւելի դէշ էր։ Իլմա, շատ տառապած ըլլալուն, ամէն ինչ քաջքաջած էր իր մէջ... կամք ու կորով փճացած էին յորձանքին մէջ...

Ժորժ Լբպրէ ամէն օր շատ մը թշուառութիւններ կը տեսնէր։ մարդկային տառապանքը յարատեւացած էր զինքը, սակայն խեղճ Իլմայի կեանքը այնքան սրբատեսիլ տեսամ մը կը ներկայացնէր որ խանդաղատեցաւ սիրտը։

Մնաց որ, ժամին ալ խոր տպաւորութիւն մը գործած էր իր վրայ։ Այդ գեղանի աղջիկը այնքան հոգածու էր մօրը հանդէպ և անդուլ կ'աշխատէր ապրուստ ճարելու համար։ Աղջկան հեզահամբոյր ու համակերպող բնաւորութիւնը գրաւած էր բժիշկին սիրտը։

Տիկին Միշիւ, որ չարունակ կը գովէր իր վարձակալները, ոչ նուազ նպատակած էր ի վեր հանելու Իլմայի արժանիքները, զոր «փոքրիկ սարիկ» կը կոչէր, ակնարկելով նորատի աղջկան կատարած փափուկ աշխատութեան, այնքան կատարելութեամբ ի գլուխ հանուած։

Այսպէս, տակաւ, Ժորժ Լբպրէ սովորութիւն ըրաւ ամէն իրիկուն այցելելու Իլմայի ու իր աղջկան, իր հիւանդներուն տուած այցելութենէն դարձին։

Անշշուկ ներս կը մտնէր, հիւանդը անանդիսատ չընելու համար, որուն անկողնին քով կը նստէր և կը խօսակցէր, ջանալով փարատել Իլմայի ցաւերը։

(Շարունակելի)